

బాధ్యతాయుతమైన చేపల వ్యాపారం

బాధ్యతాయుతమైన
చేపల వేటకోసం ఎఫ్పీఓ
సాంకేతిక
మార్గదర్శకాలు
11

బాధ్యతాయుతమైనచేపల వ్యాపారం

ఇక్యరాజ్య సమితి యొక్క ఆహార మరియు వ్యవసాయ సంస్థ

రోమ్ 2009

ఏ దేశం, భూభాగం, నగరం యొక్క చట్టపరమైన లేదా అభివృద్ధి స్థితికి సంబంధించి ఐక్యరాజ్యసమితి యొక్క ఆహార మరియు వ్యవసాయ సంస్థ (ఎఫ్ఎఫ్ఓ) లో ఏదైనా అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తీకరించడానికి ఈ సమాచార ఉత్పత్తిలో నియమించబడిన పదవులు మరియు పదార్థాల ప్రదర్శన సూచించదు. లేదా ప్రాంతం లేదా దాని అధికారుల లేదా దాని సరిహద్దులు లేదా సరిహద్దుల డీలిమిటేషన్ గురించి. నిర్దిష్ట కంపెనీలు లేదా తయారీదారుల ఉత్పత్తుల ప్రస్తావన, ఇవి పేటెంట్ పొందబడినా, కాకపోయినా, వీటిని ఎఫ్ఎఫ్ఓచేత ఆమోదించబడిందని లేదా సిఫారసు చేయబడిందని సూచించదు.

అన్ని హక్కులూ ప్రత్యేకీకరించబడలేదు. విద్య లేదా ఇతర వాణిజ్యేతర ప్రయోజనాల కోసం ఈ సమాచార ఉత్పత్తిలో పదార్థం యొక్క పునరుత్పత్తి మరియు వ్యాప్తి కాపీరైట్ హోల్డర్ల నుండి ముందస్తు వ్రాతపూర్వక అనుమతి లేకుండా మూలం పూర్తిగా గుర్తించబడితే అధికారం ఇవ్వబడుతుంది. పునఃవిక్రయం లేదా ఇతర వాణిజ్య ప్రయోజనాల కోసం ఈ సమాచార ఉత్పత్తిలో పదార్థం యొక్క పునరుత్పత్తి కాపీరైట్ హోల్డర్ల వ్రాతపూర్వక అనుమతి లేకుండా నిషేధించబడింది. అటువంటి అనుమతి కోసం దరఖాస్తులను ఈ చిరునామాకు పంపాలి:

చీఫ్ ఎలక్ట్రానిక్ పబ్లిషింగ్ పాలసీ అండ్ సపోర్ట్ బ్రాంచ్ కమ్యూనికేషన్ డివిజన్
ఎఫ్ఎఫ్ఓ

వయాల్ డెల్టే టెర్మే డి కారకాల్లా, 00153 రోమ్, ఇటలీ

లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా: copyright@fao.org

కవర్ పేజీ:

బంగ్లాదేశ్ లోని కాక్స్ బాజార్ లో పెన్ష్యాండింగ్ గురించి
మార్కెట్. ఎఫ్ఎఫ్ఓ / గియులియోనాపోలిటోనో.

ISBN 978-92-5-106188-6

*Telugu Translation: Nalla Jagannadh
Translated and Printed by the Bay of Bengal Programme
Inter-Governmental Organisation
September 2019*

© FAO 2009

ఈ పత్రం యొక్క తయారీ

ఈ పత్రంలో 6 జూన్ 2008 న జర్మనీలోని బ్రెమెన్లో చేపల వ్యాపారంపై ఎఫ్ఎఓ ఉప కమిటీ యొక్క పదకొండవ సెషన్ చేత స్వీకరించబడిన బాధ్యతాయుతమైన చేపల వ్యాపారం కోసం సాంకేతిక మార్గదర్శకాలు ఉన్నాయి.

బాధ్యతాయుతమైన చేపల వ్యాపారం కోసం సాంకేతిక మార్గదర్శకాలను 2007 జనవరి 22 నుండి 26 వరకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికాలోని వాషింగ్టన్ DC లో నిపుణుల సంప్రదింపులు పరిగణించాయి. ఇటలీలోని రోమ్, 5 నుండి 7 నవంబర్ 2007 వరకు మరియు 2 నుండి 3 వరకు సాంకేతిక సంప్రదింపులు జరిగాయి.

బాధ్యతాయుతమైన మత్స్యకారుల ప్రవర్తనా నియమావళిని అమలు చేయడానికి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు ఎఫ్ఎఓయొక్క ఇంటర్నెషనల్ ప్రోగ్రామ్ ఆఫ్ అసిస్టెన్స్ పిప్ కోడ్ అందించిన నిధులతో నార్వే ప్రభుత్వం ఫిషోగ్స్ ట్రస్టు అందించిన సహకారం ద్వారా సాంకేతిక మార్గదర్శకాలు తయారు చేయబడ్డాయి.

ఎఫ్ఎఫ్.

బాధ్యతగల చేపల వ్యాపారం.

బాధ్యతాయుతమైన మత్స్యకారులకు ఎఫ్ఎఫ్సాంకేతిక మార్గదర్శకాలు. నం 11.

రోమ్,ఎఫ్ఎఫ్. 2009. 36పే.

నైరూపుత

సాంకేతిక మార్గదర్శకాల యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం బాధ్యతాయుతమైన మత్స్య సంపద యొక్క ప్రవర్తనా నియమావళి యొక్క ఆర్టికల్స్ 11.2 “బాధ్యతాయుతమైన అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం” మరియు 11.3 “చేపల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన చట్టాలు మరియు నిబంధనలు” అమలుకు మద్దతుగా సాధారణ సలహాలు ఇవ్వడం. ఈ మార్గదర్శకాలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా బాధ్యతాయుతమైన మత్స్యకారుల ప్రవర్తనా నియమావళిని మరింత విస్తరించడానికి, అర్థం చేసుకోవడానికి మరియు అమలు చేయడానికి సహాయపడతాయి.

ఈ సాంకేతిక మార్గదర్శకాలు రెండు కారణాల వల్ల చాలా ముఖ్యమైనవి:

•చేపలు మరియు చేప ఉత్పత్తులు అత్యధికంగా వర్తకం చేయబడిన వ్యవసాయ మరియు ఆహార వస్తువులలో ఒకటి, ఉత్పత్తిలో మూడింట ఒక వంతు కంటే ఎక్కువ అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలోకి ప్రవేశిస్తాయి. ఈ రంగంలో పాల్గొన్న వారందరూ ఒకే నిబంధనల ప్రకారం పనిచేసేలా చూడటం చాలా ముఖ్యం. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల వ్యాపారం కూడా చాలా ముఖ్యం. చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో యాభై శాతం అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల నుండి ఉద్భవించింది. ఈ దేశాలకు ఆదాయ, ఉపాధి మరియు విదేశీ మారక ద్రవ్యం యొక్క ముఖ్యమైన వనరు ఇది.

విషయసూచిక	
ఈ పత్రం యొక్క తయారీ	3
నైరూపుత	4
ఎక్సోనింస్	6
విషయనేపథ్యం	7
పరిచయం	10
ఆర్టికల్ 11 - పోస్ట్-హార్వెస్ట్ ప్రాక్టీసెస్ అండ్ ట్రేడ్	13
ఆర్టికల్ 11.2 - బాధ్యతాయుతమైన అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	13
ఆర్టికల్ 11.3 - చేపల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన చట్టాలు మరియు నిబంధనలు	31
సూచనలు	36

ఎక్రోనిమ్స్ / పదానికె

CAC	కోడెక్స్ అలిమెంటారియస్ కమిషన్
CCRF	బాధ్యతాయుతమైన మత్స్యకారుల కోసం ప్రవర్తనా నియమావళి
CITES	అంతరించుపోతున్న జాతుల అడవి జంతువులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం మరియు మత్స్య సంపదపై ఘోరా కమిటీ
COFI	మత్స్య కమిటీ
DSB	వివాద పరిష్కార కమిటీ
DSU	వివాద పరిష్కారం
EEZ	సముద్ర జలాల ప్రత్యేక పరిధి
FAO	ఫుడ్ అండ్ అగ్రికల్చర్ ఆర్గనైజేషన్
GATT	సుంకాలు మరియు వాణిజ్యంపై సాధారణ ఒప్పందం
IUU	చట్టవిరుద్ధం, నివేదించబడని మరియు క్రమబద్ధీకరించని (ఫిషింగ్)
MFN	అత్యంత అనుకూలమైన దేశం
MOU	మొమోరాండం ఆఫ్ అండర్స్టాండింగ్
OECD	ఎకనామిక్ ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ ఎకనామిక్ కో-ఆపరేషన్ అండ్ డెవలప్మెంట్
OIE	వరల్డ్ ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ యానిమల్ హెల్త్
RFMO	ప్రాంతీయ మత్స్య నిర్వహణ సంస్థ
SPS	సానిటరీ మరియు ఫైటోసానిటరీ కొలతలపై ఒప్పందం
TBT	వాణిజ్యానికి సాంకేతిక అడ్డంకులపై ఒప్పందం
UN	ఐక్యరాజ్యసమితి వ్యవస్థ
UNCED	సహ్యవరణ మరియు అభివృద్ధిపై ఐక్యరాజ్యసమితి సమావేశం
UNCLOS	సముద్ర చట్టంపై ఐక్యరాజ్యసమితి సమావేశం
WCO	ప్రపంచ కస్టమ్స్ సంస్థ
WHO	ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ
WSSD	సుస్థిర అభివృద్ధిపై -ప్రపంచ సదస్సు
WTO	ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ

విషయనేపథ్యం

1. పురాతన కాలం నుండి, చేపలు పట్టడం మానవాళికి ప్రధాన ఆహార వనరుగా ఉంది మరియు ఈ చర్యలో నిమగ్నమైన వారికి ఉపాధి మరియు ఆర్థిక ప్రయోజనాలను అందిస్తుంది. ఏదేమైనా, పెరిగిన జ్ఞానం మరియు మత్స్య సంపద యొక్క బలమైన అభివృద్ధితో, పెరుగుతున్న ప్రపంచ జనాభా యొక్క పోషక, ఆర్థిక మరియు సామాజిక శ్రేయస్సు కోసం వారి సహకారం ఉంటే, జీవన జల వనరులు, పునరుత్పాదకమైనవి అయినప్పటికీ, అవి అనంతమైనవి కావు మరియు వాటిని సరిగ్గా నిర్వహించాల్సిన అవసరం ఉందని గ్రహించారు. వాటిని నిలబెట్టుకోవాలి.
2. ఐక్యరాజ్యసమితి కన్వెన్షన్ ఆన్ ది లా ఆఫ్ ది సీ (UNCLOS) ని 1982లో స్వీకరించడం, సముద్ర వనరుల మెరుగైన నిర్వహణకు కొత్త చట్టాన్ని అందించింది. మహాసముద్రాల యొక్క కొత్త చట్టపరమైన పాలన తీరప్రాంత రాష్ట్రాలకు తమ జాతీయ అధికార పరిధిలోని మత్స్య వనరుల నిర్వహణ మరియు ఉపయోగం కోసం హక్కులు మరియు బాధ్యతలను ఇచ్చింది, ఇది ప్రపంచంలోని 90శాతం సముద్ర మత్స్య సంపదను స్వీకరిస్తుంది.
3. ప్రపంచ మత్స్య సంపద ఆహార పరిశ్రమలో బలంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న రంగం, మరియు చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులకు పెరుగుతున్న అంతర్జాతీయ ఆవశ్యకతకు ప్రతిస్పందనగా ఆధునిక ఫిషింగ్ నౌకాదళాలు మరియు ప్రాసెసింగ్ ప్లాంట్లలో పెట్టుబడులు పెట్టడం ద్వారా అనేక రాష్ట్రాలు తమ కొత్త అవకాశాలను సద్వినియోగం చేసుకోవడానికి కృషి చేశాయి. అయినప్పటికీ, అనేక మత్స్య వనరులు తరచుగా అనియంత్రిత దోపిడీని కొనసాగించలేవని స్పష్టమైంది.
4. ముఖ్యమైన చేపల నిల్వలు, పర్యావరణ వ్యవస్థల మార్పులు, గణనీయమైన ఆర్థిక నష్టాలు మరియు నిర్వహణ మరియు చేపల వ్యాపారంపై అంతర్జాతీయ భేదాభిప్రాయాలు స్పష్టమైన సంకేతాలు మత్స్య సంపద యొక్క దీర్ఘకాలిక స్థిరత్వాన్ని మరియు ఆహార సరఫరాలో మత్స్య సహకారాన్ని బెదిరించాయి. అందువల్ల, మార్చి 1991లో జరిగిన ఎఫ్ఎఫ్ఓకెమిటీ ఆన్ ఫిషరీస్ కమిటీ (COFI) యొక్క పంతోమ్మిదవ సెషన్, పరిరక్షణ మరియు పర్యావరణాన్ని స్వీకరించే మత్స్య నిర్వహణకు కొత్త విధానాలు, అలాగే సామాజిక మరియు ఆర్థిక, పరిగణనలు అత్యవసరంగా అవసరమని సిఫారసు

చేసింది. బాధ్యతాయుతమైన మత్స్య భావనను అభివృద్ధి చేయాలని మరియు దాని అనువర్తనాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ప్రవర్తనా నియమావళిని వివరించాలని ఎఫ్ఎఓను కోరింది.

5. తదనంతరం, మెక్సికో ప్రభుత్వం, ఎఫ్ఎఓతో కలిసి, మే 1992లో కాంక్వో బాధ్యతాయుతమైన చేపలు పట్టడంపై అంతర్జాతీయ సమావేశాన్ని నిర్వహించింది. ఆ సమావేశంలో ఆమోదించబడిన కాన్యాస్ ప్రకటన పర్యావరణ మరియు అభివృద్ధిపై ఐక్యరాజ్యసమితి సమావేశం దృష్టికి తీసుకురాబడింది (UNCED). జూన్ 1992లో బ్రెజిల్లోని రియో డి జనీరోలో జరిగిన సమ్మిట్, ఇది బాధ్యతాయుతమైన మత్స్య సంపద (సిసిఆర్ఎఫ్) కోసం ప్రవర్తనా నియమావళిని రూపొందించడానికి మద్దతు ఇచ్చింది. ఎఫ్ఎఓటికల్ కన్వెన్షన్, 1992 సెప్టెంబరులో జరిగిన లోతు సముద్రపు, మహా ఫిషింగ్, సముద్రాల మత్స్య సంపదకు సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ఒక కోడ్ యొక్క విస్తరణను సిఫారసు చేసింది.

6. నవంబర్ 1992లో జరిగిన ఎఫ్ఎఓ కౌన్సిల్ యొక్క నూట రెండవ సెషన్, కోడ్ యొక్క విస్తరణపై చర్చించింది, అధిక సముద్ర సమస్యలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వమని సిఫారసు చేసింది మరియు 1993 COFI సెషన్కు కోడ్ కోసం ప్రతిపాదనలు సమర్పించాలని అభ్యర్థించింది.

7. మార్చి 1993లో జరిగిన COFI యొక్క ఇరవయ్యవ సెషన్, మార్గదర్శకాల విస్తరణతో సహా అటువంటి కోడ్ కోసం ప్రతిపాదిత ముసాయిదా, విషయాలను మరియు సాధారణంగా పరిశీలించింది మరియు కోడ్ యొక్క మరింత విస్తరణకు కాలపరిమితిని ఆమోదించింది. కోడ్లో భాగంగా, "ఫాస్ట్ ట్రాక్" ప్రాతిపదికన, మహా సముద్రాలపై పరిరక్షణ మరియు నిర్వహణ చర్యలను ప్రభావితం చేసే ఫిషింగ్ నౌకలను రీప్లాగ్ చేయకుండా నిరోధించే ప్రతిపాదనలను సిద్ధం చేయాలని ఇది ఎఫ్ఎఓని అభ్యర్థించింది. దీని ఫలితంగా ఎఫ్ఎఓకాన్సర్వేషన్, నవంబర్ 1993లో తన ఇరవై ఏడవ సెషన్లో, హై సీస్పై ఫిషింగ్ నౌకల ద్వారా అంతర్జాతీయ పరిరక్షణ మరియు నిర్వహణ చర్యలతో సమ్మతిని ప్రోత్సహించే ఒప్పందాన్ని స్వీకరించింది, ఇది ఎఫ్ఎఓకాన్సర్వేషన్ రిజ్యూషన్ 15/93 ప్రకారం, ఒక కోడ్ యొక్క అంతర్భాగం.

8. కోడ్ అభివృద్ధిని సంబంధిత ఐక్యరాజ్యసమితి ఏజెన్సీలు మరియు ప్రభుత్వేతర సంస్థలతో సహా ఇతర అంతర్జాతీయ సంస్థలతో సంప్రదించి, సహకారంతో ఎఫ్ఎఓచే నిర్వహించబడింది.

9. CCRF ఐదు పరిచయ కథనాలను కలిగి ఉంది: ప్రకృతి మరియు పరిధి; లక్ష్యాలు; ఇతర అంతర్జాతీయ సాధనాలతో సంబంధం; అమలు, పర్యవేక్షణ మరియు నవీకరణ; మరియు అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల ప్రత్యేక అవసరాలు. ఈ పరిచయ వ్యాసాల తరువాత సాధారణ సూత్రాలపై ఒక వ్యాసం ఉంది, ఇది మత్స్య నిర్వహణ, ఫిషింగ్ కార్యకలాపాలు, ఆక్వాకల్చర్ అభివృద్ధి, తీరప్రాంత నిర్వహణలో మత్స్య సంకలనం, పంటకోత పద్ధతులు మరియు వాణిజ్యం మరియు మత్స్య పరిశోధనపై ఆరు నేపథ్య వ్యాసాలకు ముందు ఉంది. ఇప్పటికే చెప్పినట్లుగా, ఎత్తైన సముద్రాలపై ఫిషింగ్ నాళాల ద్వారా అంతర్జాతీయ పరిరక్షణ మరియు నిర్వహణ చర్యలతో సమ్మతిని ప్రోత్సహించే ఒప్పందం కోడ్లో అంతర్భాగంగా ఉంది.

10. కోడ్ స్వచ్ఛందంగా ఉంటుంది. UNCLOS, 1982 మరియు సంబంధిత ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (WTO) ఒప్పందాలలో ప్రతిబింబించే విధంగా అంతర్జాతీయ చట్టం యొక్క సంబంధిత నియమాలకు అనుగుణంగా వ్యాఖ్యానం మరియు వర్తించే విధంగా కోడ్ రూపొందించబడింది, మరియు ఇతరత్రా, సిఫారసుల వెలుగులో 1992 కాన్కాన్ ప్రకటన మరియు పర్యావరణం మరియు అభివృద్ధిపై 1992 రియో డిక్లరేషన్, ముఖ్యంగా 17 వ అధ్యాయం అజెండా 21. కోడ్లో నిబంధన కూడా ఉంది. అధిక సముద్రాలపై చేపలు పట్టే నౌకల ద్వారా అంతర్జాతీయ పరిరక్షణ మరియు నిర్వహణ చర్యలతో సమ్మతిని ప్రోత్సహించే ఒప్పందం వంటి పార్టీల మధ్య ఇతర విధినిర్వహణ సాధనాల ద్వారా ఇప్పటికే లేదా ఇప్పటికే ఇవ్వబడిన నిబంధనలను కూడా కోడ్ కలిగి ఉంది. 10 డిసెంబర్ 1982 నాటి సముద్ర చట్టంపై ఐక్యరాజ్యసమితి సమావేశం యొక్క నిబంధనల అమలు కోసం ఒప్పందం ప్రస్తుత చేప నిల్వలు మరియు ఎక్కువగా వలస పోయే చేప నిల్వలు, 1995 యొక్క పరిరక్షణ మరియు నిర్వహణకు సంబంధించి.

11. తీర్మానం 4/95 లోని ఇరవై ఎనిమిదవ సెషన్ లో 1995 అక్టోబర్ 31 న బాధ్యతాయుతమైన మత్స్యకారుల ప్రవర్తనా నియమావళిని స్వీకరించింది. అదే తీర్మానాన్ని సభ్యులు మరియు ఆసక్తిగల సంబంధిత సంస్థలతో సహకారంతో కోడ్ అమలుకు మద్దతుగా తగిన సాంకేతిక మార్గదర్శకాలను వివరించడానికి ఇంటర్ ఎలియాను అభ్యర్థించింది.

పరిచయము

బాధ్యతాయుతమైన చేపల వ్యాపారం కోసం ఈ మార్గదర్శకాలకు చట్టపరమైన హోదా లేదు మరియు ఆర్టికల్ 11.2: బాధ్యతాయుతమైన అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం మరియు ఆర్టికల్ 11.3: చేపల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన చట్టాలు మరియు నిబంధనలు, బాధ్యతాయుతమైన మత్స్య సంపద యొక్క ప్రవర్తనా నియమావళి (CCRF) మరియు ప్రపంచవ్యాప్తంగా CCRF యొక్క మరింత వ్యాప్తి, అవగాహన మరియు స్వచ్ఛంద అమలులో సహాయపడటం.

చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులు అత్యధికంగా వర్తకం చేయబడిన వ్యవసాయ మరియు ఆహార వస్తువులలో ఒకటి, ఉత్పత్తిలో మూడింట ఒక వంతు కంటే ఎక్కువ అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలోకి ప్రవేశించాయి. చేపల వ్యాపారం యొక్క ఒక ప్రత్యేక లక్షణం ఉత్పత్తి రకాలు మరియు మార్కెట్లలో విస్తృత శ్రేణి. విశేషమేమిటంటే, అంతర్జాతీయ చేపల వాణిజ్యంలో సగం అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల నుండి ఉద్భవించింది, దీని కోసం చేపలు విదేశీ మారక ద్రవ్యంలో ముఖ్యమైన సంపాదన. చేపల ఉత్పత్తుల దిగుమతుల మొత్తం విలువలో 80 శాతం అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు.

చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులు బలమైన వ్యాపారం. ఆక్వాకల్చర్ పెరుగుతూనే ఉండగా క్యాప్పర్ ఫిషరీస్ సమం అవుతున్నాయి, తద్వారా ఈ రంగం సరఫరా యొక్క స్వభావాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది. ప్రాసెసింగ్ కార్యకలాపాల యొక్క స్థానం మరియు స్వభావంతో సహా పంపిణీ గొలుసు, సాంకేతికత, కమ్యూనికేషన్ మరియు రవాణాలో మార్పులకు నిరంతరం సర్దుబాటు చేస్తుంది. స్వచ్ఛా వాణిజ్యం మరియు సరళీకృత మార్కెట్లు కూడా ఈ రంగం యొక్క ప్రపంచ స్వభావాన్ని పెంచుతాయి. అందువల్ల సరఫరా మరియు డిమాండ్ లక్షణాలలో ప్రపంచ, ప్రాంతీయ మరియు జాతీయ మార్పులకు వాణిజ్యం మరింత ప్రతిస్పందిస్తుంది. చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల కోసం డిమాండ్ వినియోగదారుల ప్రాధాన్యతలను మరియు కొనుగోలు శక్తిని, అలాగే జనాభా మార్పులను ప్రతిబింబిస్తుంది.

బాధ్యతాయుతమైన మత్స్య సంపద యొక్క ప్రవర్తనా నియమావళిలోని ఆర్టికల్ 6.14 ప్రత్యేకంగా గుర్తించింది: ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యూటీఓ) ఒప్పందంలో ఏర్పాటు చేసిన సూత్రాలు, హక్కులు మరియు బాధ్యతలకు అనుగుణంగా చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో

అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం నిర్వహించాలి. ఇతర సంబంధిత అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు. చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన వారి విధానాలు, కార్యక్రమాలు మరియు అభ్యాసాలు ఈ వాణిజ్యానికి, పర్యావరణ క్షీణతకు లేదా పోషక, ప్రభావాలతో సహా ప్రతికూల సామాజికానికి అడ్డంకులు కలిగించకుండా రాష్ట్రాలు నిర్ధారించాలి.

పైన చెప్పినట్లుగా, చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులు విస్తృతంగా వర్తకం చేయబడతాయి.

వాణిజ్యం ఉత్పత్తిని వినియోగానికి అనుసంధానిస్తుంది, స్థిరమైన నిర్వహణ పద్ధతులు ఉత్పత్తిని బలపరుస్తాయని నిర్ధారించడం అవసరం. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం నుండి ప్రయోజనాలు మెరుగైన ఆదాయాలు, ఉపాధి మరియు విదేశీ మారకం. ప్రస్తుతం వాణిజ్యానికి ప్రధాన అవరోధాలు సుంకాలు మరియు సుంకం కాని అవరోధాలు, వీటిలో భద్రత మరియు నాణ్యత, ధృవీకరణ మరియు గుర్తించదగిన సాంకేతిక సమస్యలతో సహా. వాణిజ్యం మరియు పర్యావరణానికి పక్షపాతం లేని సబ్సిడీలు ఆందోళన కలిగించే మరియు వాణిజ్యంపై ప్రభావం చూపే ఇతర సమస్యలు. యాంటీ డంపింగ్, కౌంటర్వైలింగ్ మరియు భద్రతా చర్యలను సక్రమంగా ఉపయోగించడం కూడా ఆందోళన కలిగిస్తుంది. అదనంగా, అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో ఉత్పత్తిదారులు మరియు వ్యాపారులు మార్కెట్ సమాచారాన్ని పొందడంలో ఇబ్బందులు ఉన్నందున తరచుగా వెనుకబడిన స్థితిలో ఉన్నారు.

చేపల మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం యొక్క సాంకేతిక, ఆర్థిక మరియు పర్యావరణ అంశాలపై, ఉత్పత్తి మరియు వినియోగ అంశాలతో సహా, సంప్రదింపులు జరపడానికి కమిటీ యొక్క చేపల వ్యాపారంపై ఎఫ్ఎఓఊప కమిటీ అందిస్తుంది. మత్స్య కమిటీ యొక్క చేపల వ్యాపారంపై ఎఫ్ఎఓఊప కమిటీ సాంకేతిక సహకారానికి సంబంధించిన సమస్యలతో కూడా వ్యవహరిస్తుంది. చేపల వాణిజ్యంపై ఎఫ్ఎఓసబ్-కమిటీ ఒక ముఖ్యమైన వేదిక, ఇక్కడ రాష్ట్రాలు ఈ సమస్యలపై తమ అభిప్రాయాలను పంచుకోవచ్చు, కొత్త పరిణామాలను పరిగణించవచ్చు మరియు తదుపరి పని కోసం ప్రాంతాలను సిఫార్సు చేయవచ్చు.

ప్రపంచ స్ట్రాటెజీలో, WTO మరియు ఐక్యరాజ్యసమితి (UN) వ్యవస్థ యొక్క సంస్థలు, ముఖ్యంగా ఎఫ్ఎఓ, మత్స్య ఉత్పత్తుల కోసం ప్రపంచ వాణిజ్య పాలనను రూపొందించే ప్రధాన సంస్థలు.

సుస్థిర అభివృద్ధి, పర్యావరణ పరిరక్షణ, ఆహార భద్రత మరియు నాణ్యత మరియు ఆహార భద్రతకు సంబంధించిన సమస్యలను UN సంస్థలు పరిష్కరిస్తాయి. WTO ఒప్పందాలలో పొందుపరచబడిన అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని నియంత్రించే నియమాలు WTO లో చర్చలు జరుపుతాయి. WTO, ఎఫ్పిఓ మరియు ఇతర సంస్థలు కలిసి చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల వాణిజ్యంతో సహా అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి తగిన నియమాలు మరియు ప్రమాణాలను రూపొందించడంలో రాష్ట్రాలు సహకరించడానికి సూచనల ముసాయిదా అందిస్తాయి.

ఉమ్మడి FAO / WHO ఆహార ప్రమాణాల కార్యక్రమం క్రింద ఆహార ప్రమాణాలు, మార్గదర్శకాలు మరియు ప్రాక్టీస్ కోడ్స్ వంటి సంబంధిత పాఠాలను అభివృద్ధి చేయడానికి కోడెక్స్ అలిమెంటారియస్ కమిషన్ 1963 లో FAO మరియు ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (WHO) చేత స్థాపించబడింది. ఈ కార్యక్రమం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యాలు వినియోగదారుల ఆరోగ్యాన్ని పరిరక్షించడం, ఆహార వాణిజ్యంలో న్యాయమైన పద్ధతులను నిర్ధారించడం మరియు అంతర్జాతీయ ప్రభుత్వ మరియు ప్రభుత్వేతర సంస్థలు చేపట్టిన అన్ని ఆహార ప్రమాణాల సమన్వయాన్ని ప్రోత్సహించడం.

జంతు వ్యాధులకు సంబంధించి ప్రపంచ పారదర్శకతను నిర్ధారించడానికి 1924 లో వరల్డ్ ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ యానిమల్ హెల్త్ (OIE) స్థాపించబడింది. OIE పశువైద్య శాస్త్రీయ సమాచారాన్ని సేకరిస్తుంది, విశ్లేషిస్తుంది మరియు వ్యాప్తి చేస్తుంది మరియు జంతు వ్యాధుల నియంత్రణలో నైపుణ్యాన్ని అందిస్తుంది. OIE వ్యాధులు మరియు వ్యాధికారక కణాల ప్రవేశానికి వ్యతిరేకంగా రక్షణ కోసం ఉపయోగించే నియమాలు మరియు ప్రమాణాలను అభివృద్ధి చేస్తుంది. OIE ప్రమాణాలను అంతర్జాతీయ పరిశుద్ధ్య నియమాలకు సూచనగా ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ గుర్తించింది.

అంతరించిన పోతున్న జాతుల వైల్డ్ ఫౌనా అండ్ ప్లోరా (CITES) లో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంపై కన్వెన్షన్ జాతుల స్థాయిలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని నియంత్రిస్తుంది, ఇవి జాతుల స్థాయిలో అంతరించిన పోయే ప్రమాదం ఉంది లేదా జాతుల నమూనాలలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం ఫలితంగా బెదిరించవచ్చు. CITES అనుబంధాల క్రింద అనేక చేపలు మరియు గుల్ల జాతులు జాబితా చేయబడ్డాయి.

11 - పోస్ట్-హార్వెస్ట్ ప్రాక్టీసెస్ మరియు ట్రేడ్

అడ్లికల్ 11.2 బాధ్యతాయుతమైన అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం

11.2.1 ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యుటీబి) ఒప్పందంలో స్థాపించబడిన సూత్రాలు, హక్కులు మరియు బాధ్యతలకు అనుగుణంగా ఈ కోడ్ యొక్క నిబంధనలను అర్థం చేసుకోవాలి మరియు వర్తింపజేయాలి.¹

1. చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ² వాణిజ్యం యొక్క నిబంధనల క్రింద ఉంది. WTO ఒప్పందాలు సుంకాలు మరియు సుంకం కాని చర్యలు, సాంకేతిక భద్రత, ఆహార భద్రత మరియు నాణ్యత, మూలం నియమాలు, డంపింగ్ వ్యతిరేక చర్యలు, రాయితీలు మరియు భద్రతలు, సేవల వ్యాపారం, మేదో సంపత్తి మరియు వివాద పరిష్కారాలు వంటి సమస్యలను పరిష్కరిస్తాయి.³

2. WTO ఒప్పందాలు⁴ రెండు ప్రాథమిక సూత్రాలపై ఆధారపడి ఉన్నాయి: చాలా ఇష్టపడి దేశం (MFN) చికిత్స మరియు జాతీయ చికిత్స. MFN సూత్రానికి ఇతర WTO సభ్య దేశాల నుండి లభించే అన్ని సారూప్య ఉత్పత్తులకు సరిహద్దు వద్ద ఒకే విధమైన చికిత్సను రాష్ట్రాలు కోరుతున్నాయి. ఒక ఉత్పత్తి మరొక WTO సభ్యుని కస్టమ్స్ భూభాగంలోకి ప్రవేశించిన తర్వాత,

---

¹పత్రం యొక్క ఈ భాగం అంతా, బోల్డ్ లైన్ వచనం బాధ్యతాయుతమైన మత్స్య సంపద యొక్క ప్రవర్తనా నియమావళిలోని 11.2 మరియు 11.3 వ్యాసాలకు అనుగుణంగా ఉంటుంది.

²క్యాస్పర్ పిషరీస్ మరియు ఆక్వాకల్చర్ రెండింటి నుండి ఉత్పన్నమయ్యే ఉత్పత్తులకు అవి వర్తిస్తాయని స్పష్టం చేయడానికి సాంకేతిక మార్గదర్శకాలు "చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులు" ను సూచిస్తాయి. CCRF కథనాలు చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులను సూచిస్తాయి.

³కింది WTO ఒప్పందాలు చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులకు ప్రత్యేకమైనవి: సుంకాలు మరియు వాణిజ్యంపై సాధారణ ఒప్పందం 1994; శానిటరీ మరియు ఫైటోసానిటరీ కొలతల దరఖాస్తుపై ఒప్పందం; వాణిజ్యానికి సాంకేతిక అడ్డంకులపై ఒప్పందం; వాణిజ్య సంబంధిత పెట్టుబడి కొలతలపై ఒప్పందం; సుంకాలు మరియు వాణిజ్యం 1994పై సాధారణ ఒప్పందం యొక్క ఆర్టికల్ VI అమలుపై ఒప్పందం; మూలం యొక్క నియమాలపై ఒప్పందం; సబ్సిడీలు మరియు కౌంటర్వైలింగ్ చర్యలపై ఒప్పందం; భద్రతపై ఒప్పందం; మేదో సంపత్తి హక్కుల యొక్క వాణిజ్య సంబంధ కోణాలపై ఒప్పందం; మరియు వివాదాల పరిష్కారానికి సంబంధించిన నియమాలు మరియు విధానాలపై అవగాహన. చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులు వ్యవసాయం ఒప్పందం ద్వారా కవర్ చేయబడవు.

⁴WTO ఒప్పందాలను WTO వెబ్సైట్: www.wto.orgలో పొందవచ్చు.

ఆ సభ్యుడు ఆ దిగుమతి చేసుకునే సభ్య దేశం ఉత్పత్తి చేసిన ఉత్పత్తుల కంటే తక్కువ అనుకూలంగా ఉత్పత్తి చేయడానికి జాతీయ చికిత్స అవసరం.

3. అనేక ఒప్పందాలు వివరణాత్మక మరియు సాంకేతికమైనవి, కానీ కొన్ని ఆధిపత్య సూత్రాలు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు, వాణిజ్యం వివక్ష లేకుండా జరగాలి మరియు స్వేచ్ఛా వాణిజ్యం వైపు స్థిరమైన కదలిక ఉండాలి. సభ్యుల మధ్య మరియు మధ్య చర్చల ఆధారంగా. WTO లో నిర్ణయం తీసుకోవడం సభ్యుల మధ్య ఏకాభిప్రాయం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. WTO ఒక వివాద పరిష్కార అవగాహన (DSU) ను ఏర్పాటు చేసింది, ఇది సభ్యులను విభేదాలను పరిష్కరించడానికి మరియు వాణిజ్య వివాదాలను పరిష్కరించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. వివాద పరిష్కార సంస్థ (డిఎస్పి) తీసుకునే నిర్ణయాలను రాష్ట్రాలు గమనించాలి. DSB తీసుకున్న నిర్ణయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల వర్తకానికి సంబంధించిన వారి చర్యలు మరియు పద్ధతులు WTO ఒప్పందాలచే స్థాపించబడిన సూత్రాలు, హక్కులు మరియు బాధ్యతలకు అనుగుణంగా ఉన్నాయా అని కూడా రాష్ట్రాలు పరిగణించాలి.

4. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం డైనమిక్ మరియు రాష్ట్రాలు తమ వాణిజ్య నియమాలను మరియు అంతర్జాతీయ చట్టపరమైన అవసరాలను ఈ వెలుగులో నిరంతరం అందనా వేయాలి, WTO ముసాయిదాకు అనుగుణంగా ఉండాలి.

11.2.2 చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం మత్స్య సంపద యొక్క స్థిరమైన అభివృద్ధి మరియు జీవన జల వనరులను బాధ్యతాయుతంగా ఉపయోగించుకోవడంలో రాజీపడకూడదు.

5. స్థిరమైన చేపల వాణిజ్యానికి పునాది ఇవ్వడానికి, రాష్ట్రాలు దీర్ఘకాలిక పరిరక్షణ మరియు జల వనరుల స్థిరమైన వినియోగాన్ని సాధించడానికి పరిరక్షణ మరియు నిర్వహణ చర్యలను అవలంబించాలి. పరిరక్షణ మరియు నిర్వహణ చర్యలు అందుబాటులో ఉన్న ఉత్తమ శాస్త్రీయ ఆధారాలపై ఆధారపడి ఉండాలి మరియు మత్స్య వనరులను వారి వాంఛనీయ వినియోగం యొక్క లక్ష్యాలను ప్రోత్సహించే స్థాయిలలో మత్స్య వనరుల దీర్ఘకాలిక స్థిరత్వాన్ని నిర్ధారించడానికి రూపొందించబడాలి. జీవ, ఆర్థిక మరియు సామాజిక సుస్థిరత స్థాయిని వివరించే

సూచికల అభివృద్ధితో, ముందుజాగ్రత్త విధానం మరియు పర్యావరణ వ్యవస్థ విధానం యొక్క అమలును అమలు చేయవలసిన అవసరాన్ని రాష్ట్రాలు గుర్తించాలి.

6. బాధ్యతాయుతమైన మత్స్య నిర్వహణ చర్యలు స్థిరమైన వాణిజ్యం⁵కు అవసరమైన ముందస్తు షరతు కాబట్టి, తగినంత పరిరక్షణ మరియు నిర్వహణ చర్యలు లేనప్పుడు, అంతర్జాతీయ మార్కెట్లను సరఫరా చేయడానికి చేపల డిమాండ్ పెరగడం వలన అధిక ఫిషింగ్ ఒత్తిడి ఏర్పడవచ్చు, అధికంగా దోపిడీకి దారితీస్తుంది మరియు వ్యర్థ ఉపయోగం. ఇది ఆహార భద్రత మరియు పేదరికంపై గణనీయమైన ప్రభావాలను చూపుతుంది, ముఖ్యంగా ఆహారంలో చేపల మీద ఎక్కువ స్థాయిలో ఆధారపడటం. అందరు వ్యక్తులు మరియు సంస్థలుచేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల యొక్క అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో నిమగ్నమై, వారి వాణిజ్య కార్యకలాపాలు క్యాప్పర్ పిషరీస్ మరియు ఆక్వాకల్చర్ యొక్క స్థిరమైన అభివృద్ధికి మరియు జీవన జల వనరుల బాధ్యతాయుతమైన వినియోగానికి అనుగుణంగా ఉండేలా చూడాలి. మరియు మత్స్య సంరక్షణ చర్యల ప్రభావాన్ని తగ్గించవద్దు.

7. చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల వాణిజ్యానికి సంబంధించి జీవన జల వనరులను పరిరక్షించడానికి WTO సభ్యులు చర్యలు తీసుకునే రాష్ట్రాలు WTO నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉన్నాయని నిర్ధారించుకోవాలి. WTO సభ్యుల మధ్య బహిరంగ వాణిజ్యం కోసం సాధారణ అవసరాలకు ప్రత్యేక పరిస్థితులలో మినహాయింపులు⁶ చేయడానికి ఈ నిబంధనలు అందిస్తాయి. ఆర్టికల్ XX ఇలా చెబుతోంది, "అదే చర్యలు ఉన్న దేశాల మధ్య ఏకపక్ష లేదా అన్యాయమైన వివక్షకు, లేదా అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంపై మారుచేపులో ఉన్న పరిమితికి ఉపయోగపడే విధంగా ఇటువంటి చర్యలు వర్తించవని నిబంధనకు లోబడి, ఈ ఒప్పందంలో ఏదీ ఉండదు దేశీయ ఉత్పత్తి లేదా వినియోగంపై ఆంక్షలతో కలిపి ఇటువంటి చర్యలు సమ్మదవంతంగా

⁵కురియన్, జె. (సం.). 2005. బాధ్యతాయుతమైన చేపల వ్యాపారం మరియు ఆహార భద్రత. FAO ఫిషరీస్ టెక్నికల్ పేపర్ నం. 456.

⁶సుంకాలు మరియు వాణిజ్యంపై WTO సాధారణ ఒప్పందం యొక్క ఆర్టికల్ XX (GATT 1994).

జరిగితే అయిపోయిన సహజ వనరుల పరిరక్షణకు సంబంధించిన ఏ కాంట్రాక్ట్ పార్టీ చర్యల (జి) దత్తత లేదా అమలును నిరోధించడానికి నిశ్చయించుకోవాలి”.

8. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో చేపల ఉత్పత్తులు చట్టబద్ధమైన ఫిషింగ్ కార్యకలాపాలు మరియు స్థిరమైన మత్స్య సంపద మరియు ఆక్వాకల్చర్ నుండి పుట్టుకొస్తున్నాయని ధృవీకరణ కోసం పెరుగుతున్న డిమాండ్ను రాష్ట్రాలు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.⁷

9. ఈ పోకడలలో ప్రాంతీయ మత్స్య నిర్వహణ సంస్థలు (RFMO లు) మరియు స్వచ్ఛంద ఎకోలేబ్లింగ్ పథకాలు అభివృద్ధి చేసిన క్యాచ్ డాక్యుమెంటేషన్ మరియు వాణిజ్య ధృవీకరణ పథకాలు ఉన్నాయి. క్యాచ్ డాక్యుమెంటేషన్ మరియు వాణిజ్య ధృవీకరణ పథకాలను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు అమలు చేయడానికి రాష్ట్రాలు చురుకుగా సహకరించాలి, RFMO లు అభివృద్ధి చేసినవి, తగిన నియంత్రణ నిబంధనలను అవలంబించడం ద్వారా మరియు ప్రైవేట్ రంగ సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా.

10. ఎకోలేబ్లింగ్ చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల ఉత్పత్తిదారులకు వారి ఉత్పత్తులను వేరుచేసి అవకాశాన్ని అందిస్తుంది. సరిగ్గా రూపకల్పన చేసిన అమలు చేస్తే ఎకోలాబెల్స్ స్థిరమైన మత్స్యకారులపై కూడా ప్రయోజనకరమైన ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. అయినప్పటికీ, వారు వాణిజ్యానికి అడ్డంకులను సృష్టించే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉన్నారు మరియు పర్యావరణ లేబుల్ చేయని ఉత్పత్తులపై అన్యాయంగా వివక్ష చూపవచ్చు ఎకోలాబెల్ లేకపోవడం వల్ల చేపలు స్థిరంగా పండించబడలేదని కాదు. మెరైన్ క్యాప్చర్ ఫిషరీస్ నుండి చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల ఎకోలాబెల్లింగ్ కోసం FAO మార్గదర్శకాలను రాష్ట్రాలు మరియు ప్రతిపాదకులు సూచించాలి. ఈ మార్గదర్శకాలు బాగా నిర్వహించబడుతున్న మెరైన్ క్యాప్చర్ ఫిషరీస్ నుండి ఉత్పత్తుల కోసం లేబుళ్ళను ధృవీకరించడానికి మరియు ప్రోత్సహించడానికి రూపొందించబడిన ఎకోలాబెల్లింగ్ పథకాలకు వర్తిస్తాయి.⁸ మరియు మత్స్య వనరుల స్థిరమైన వినియోగానికి సంబంధించిన సమస్యలపై దృష్టి పెట్టండి.

⁷ ఆక్వాకల్చర్ డెవలప్మెంట్ సూత్రాల కోసం CCRF యొక్క ఆర్టికల్ 9 ని చూడండి.

⁸ FAO. 2005. మెరైన్ క్యాప్చర్ ఫిషరీస్ నుండి ఫిష్ అండ్ ఫిషరీ ప్రొడక్ట్స్ యొక్క ఎకోలాబెల్లింగ్ కొరకు FAO మార్గదర్శకాలు.

11. స్థిరమైన వాణిజ్యం నుండి లబ్ధి పొందటానికి అన్ని రాష్ట్రాలకు ఒకే అవకాశాలు ఉండాలని గుర్తించడం మరియు అభివృద్ధి చెందుతున్న రాష్ట్రాలు మరియు రాష్ట్రాలకు పరివర్తనలో వర్తించే ప్రత్యేక పరిస్థితుల దృష్ట్యా మరియు అంతర్జాతీయ చేపల వ్యాపారం, అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రాలు మరియు సంబంధిత సంస్థలకు వారి ముఖ్యమైన సహకారం, ప్రత్యేకించి FAO, అభివృద్ధి చెందుతున్న రాష్ట్రాలు మరియు రాష్ట్రాలను ఆర్థిక మరియు సాంకేతిక సహాయంతో పరివర్తనలో అందించాలి. ఇటువంటి ఆర్థిక మరియు సాంకేతిక సహాయం మత్స్య నిర్వహణను మెరుగుపరచడం మరియు క్యాచ్ డాక్యుమెంటేషన్, ట్రేడ్ సర్టిఫికేషన్ మరియు ఎకోలేబిలింగ్ పథకాలను అభివృద్ధి చేయడం మరియు అమలు చేయడం వంటి రంగాలలో సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం లక్ష్యంగా ఉండాలి.

12. రాష్ట్రాలు తమ భూభాగాల్లోని స్థిరమైన మత్స్య సంపదకు సంబంధించిన ఎకోలేబిలింగ్ పథకాలను మెరైన్ క్యాస్పర్ ఫిషరీస్ నుండి చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల ఎకోలేబిలింగ్ కొరకు FAO మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా ఉండటానికి ప్రోత్సహించాలి.

13. మత్స్య సంపద యొక్క స్థిరమైన అభివృద్ధికి మరియు వనరుల బాధ్యతాయుతమైన ఉపయోగానికి రాజీ పడే వాణిజ్య-సంబంధిత చర్యలను నివారించడానికి, సంబంధిత RFMO లతో సహా, వాణిజ్య-సంబంధిత చర్యలు మత్స్య సంపద యొక్క స్థిరమైన అభివృద్ధికి మరియు వనరులను బాధ్యతాయుతంగా ఉపయోగించుకోవటానికి అనుకూలంగా ఉండేలా రాష్ట్రాలు సహకరించాలి. , మరియు WTO ఒప్పందాలకు అనుగుణంగా ఉంటాయి.

14. మత్స్య సంపద యొక్క స్థిరత్వాన్ని ప్రోత్సహించడానికి వాణిజ్య సంబంధిత చర్యలు అంతర్జాతీయ చట్టానికి అనుగుణంగా, WTO ఒప్పందాలలో స్థాపించబడిన సూత్రాలు, హక్కులు మరియు బాధ్యతలతో సహా అమలు చేయాలి. ఆసక్తిగల రాష్ట్రాలతో ముందస్తు సంప్రదింపులు జరిపిన తరువాత మాత్రమే ఇటువంటి చర్యలు ఉపయోగించాలి. ఏకపక్ష వాణిజ్య సంబంధిత చర్యలకు దూరంగా ఉండాలి.

11.2.3 చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే చర్యలు పారదర్శకంగా, వర్తించేటప్పుడు, శాస్త్రీయ ఆధారాలపై ఆధారపడి ఉన్నాయని మరియు అంతర్జాతీయంగా అంగీకరించిన నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉన్నాయని రాష్ట్రాలు నిర్ధారించాలి.

15. సాంకేతిక నిబంధనలు, ప్రమాణాలు మరియు విధానాలతో సహా చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే ఇతర రాష్ట్రాల చర్యలను రాష్ట్రాలు వెంటనే తెలియజేయాలి. WTO ఒప్పందాలకు అనుగుణంగా, వారు వర్తించేటప్పుడు, ఒక పరిశోధనా స్థానాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవాలి మరియు ఆసక్తిగల రాష్ట్రాల వ్యాఖ్యలకు తగిన సమయాన్ని అందించాలి.

11.2.4 మానవ లేదా జంతువుల జీవితం లేదా ఆరోగ్యాన్ని, వినియోగదారుల లేదా పర్యావరణ ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడానికి రాష్ట్రాలు అనుసరించిన చేపల వాణిజ్య చర్యలు వివక్షకు గురికాకూడదు మరియు అంతర్జాతీయంగా అంగీకరించబడిన వాణిజ్య నియమాలకు అనుగుణంగా ఉండాలి, ప్రత్యేకించి సూత్రాలు, హక్కులు మరియు బాధ్యతలు శానిటరీ మరియు ఫైట్ సానిటరీ కొలతల దరఖాస్తుపై ఒప్పందం మరియు WTO యొక్క వాణిజ్యానికి సాంకేతిక అడ్డంకులపై ఒప్పందం.

16. మానవ మరియు జంతువుల జీవితం లేదా ఆరోగ్యం, పర్యావరణం, లేదా పరిరక్షణ లేదా మత్స్య వనరులకు సంబంధించిన చర్యలు కావడానికి ఈ చర్యలు అవసరమైతే, WTO ఒప్పందాల ప్రకారం, చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల కోసం వాణిజ్య సంబంధిత చర్యలను రాష్ట్రాలు అవలంబించవచ్చు. ఏదేమైనా, రాష్ట్రాలు వారి చర్యలు "అదే పరిస్థితులు ఉన్న దేశాల మధ్య వికసిత లేదా అన్యాయమైన వివక్షకు దారితీయవని మరియు అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంపై మారువేషంలో పరిమితిని కలిగి ఉండవని" నిరూపించాలి".⁹

17. ఆహార భద్రత మరియు నాణ్యత కోసం గుర్తించబడిన అంతర్జాతీయ ప్రామాణిక అమరిక శరీరం FAO / ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (WHO) కోడ్స్ అలిమెంటారియస్ కమిషన్ (CAC) మరియు

⁹WTO GATT 1994 ఆర్టికల్ XX.

జంతు ఆరోగ్యానికి గుర్తింపు పొందిన శరీరం ప్రపంచ ఆరోగ్య జంతు జంతువు (OIE). పర్యవసానంగా, చేపల భద్రత మరియు నాణ్యత కోసం కోడెక్స్ అలిమెంటారియస్ ప్రమాణాలు మరియు ప్రత్యక్ష చేపల వ్యాపారం కోసం OIE ప్రమాణాలను రాష్ట్రాలు అనుసరించాలి. చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులపై కోడెక్స్ కమిటీ మరియు ఆహార సంకలనాలు, పశువైద్య drugs షుధాలపై పనిచేసే ఇతర కమిటీలు వంటి అంతర్జాతీయ చేపల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన CAC యొక్క కమిటీల పనిలో స్టేట్స్¹⁰ను అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా రాష్ట్రాలు చురుకుగా పాల్గొనాలి మరియు పాల్గొనడానికి వీలు కల్పించాలి.

18. శానిటరీ మరియు ఫైలోసానిటరీ కొలతల (ఎస్పీఎస్) దరఖాస్తుపై ఒప్పందం మరియు వాణిజ్యానికి సాంకేతిక అడ్డంకుల ఒప్పందం (టిబిటి) రెండూ సభ్యులు తమ సాంకేతిక అవసరాలు ఇతర సభ్యుల నుండి దిగుమతి చేసుకున్న ఉత్పత్తులకు జాతీయ చికిత్సను అందించేలా చూడాలి. ఏదేమైనా, అసాధారణమైన పరిస్థితులలో శాస్త్రీయ ప్రమాణాలు మరియు కారణాలతో సహా ఆబ్జెక్టివ్ ప్రమాణాల ఆధారంగా అవకలన చికిత్సను సమర్థించవచ్చని ఒప్పందాలు గుర్తించాయి.

19. ఎస్పీఎస్ చర్యలు మానవులకు, జంతువులకు మరియు మొక్కల జీవితానికి మరియు ఆరోగ్యానికి కలిగే నష్టాల యొక్క పరిస్థితులకు తగినట్లుగా, మరియు సంబంధిత ఆర్థిక అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. సభ్యులు, తగిన స్థాయి రక్షణను నిర్ణయించేటప్పుడు, ప్రతికూల వాణిజ్య ప్రభావాలను తగ్గించే లక్ష్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

20. సాధ్యమైన చోట రాష్ట్రాలు ఈ చర్యలకు అనుగుణంగా ఉండాలి. రాష్ట్రాలు వాటికి భిన్నమైన చర్యలను కూడా గుర్తించాలి, ఇక్కడ ఆ చర్యలు నిష్పాక్షికంగా సమానమైనవిగా అంచనా వేయగల ఫలితాన్ని ఇస్తాయి. పరస్పర గుర్తింపు యొక్క ద్వైపాక్షిక లేదా బహుపాక్షిక ఒప్పందాలను సాధించడానికి సంప్రదించమని సభ్యులను ప్రోత్సహిస్తారు.

¹⁰CAC ట్రస్ట్ ఫండ్ అభివృద్ధి చెందుతున్న రాష్ట్రాల ద్వారా పాల్గొనడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.

21. అన్ని సాంకేతిక ప్రమాణాలు మరియు నిబంధనలు చట్టబద్ధమైన ప్రయోజనాన్ని కలిగి ఉండాలి మరియు ఈ ప్రమాణాలు మరియు నిబంధనలను అమలు చేసే ప్రభావం లేదా వ్యయం వాటి ప్రయోజనానికి అనులోమానుపాతంలో ఉన్నాయని రాష్ట్రాలు నిర్ధారించాలి. ఒకే లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మార్గాలు ఉంటే, కనీసం వాణిజ్య నిరోధక ప్రత్యామ్నాయాన్ని అనుసరించాలి.

11.2.5 రాష్ట్రాలు చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల వాణిజ్యాన్ని మరింత సరళీకృతం చేయాలి మరియు WTO ఒప్పందం యొక్క సూత్రాలు, హక్కులు మరియు బాధ్యతలకు అనుగుణంగా విధులు, కోటాలు మరియు సుంకం కాని అడ్డంకులు వంటి వాణిజ్యానికి అవరోధాలు మరియు వక్రీకరణలను తొలగించాలి.

22. సుంకాలు మరియు సుంకం కాని చర్యలతో సహా చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులలో (అడవి మత్స్య మరియు ఆక్వాకల్చర్ రెండింటి నుండి ఉద్భవించిన) అడ్డంకులు, రాష్ట్రాలు వారి సంక్షేమాన్ని పెంచడానికి మరియు వారి తులనాత్మక ప్రయోజనం నుండి ప్రయోజనం పొందటానికి అవకాశాలను తగ్గిస్తాయి మరియు వినియోగదారులకు చేపల మరియు చేపల ఉత్పత్తులు ధరను పెంచుతాయి.

23. ఉత్పత్తి ప్రక్రియలో బాహ్యతలతో చేపలు పరిమిత పునరుత్పాదక వనరు కాబట్టి, వనరుల స్థిరమైన వినియోగానికి అనుమతించే మత్స్య నిర్వహణ స్థానంలో ఉంటేనే మరింత మార్కెట్ సరళీకరణ నుండి ప్రయోజనాలు లభిస్తాయి. మత్స్య రంగం నుండి పొందిన ప్రయోజనాలను సమాజాలు గరిష్టంగా మరియు నిలబెట్టుకునేలా చూడటానికి, రాష్ట్రాలు మార్కెట్ సరళీకరణ మరియు ఫిష్టో మెరుగుదలలను కోరాలి.

24. మార్కెట్ సరళీకరణలో భాగంగా, వాణిజ్యం మరియు ఉత్పత్తిని వక్రీకరించే సబ్సిడీలను తొలగించడానికి రాష్ట్రాలు ప్రయత్నించాలి, ముఖ్యంగా మత్స్య సంపద యొక్క స్థిరమైన అభివృద్ధికి మరియు చేపల ఉత్పత్తుల యొక్క బాధ్యతాయుతమైన వాడకానికి విరుద్ధంగా ఉన్నవి, ప్రత్యేకించి

అధిక సామర్థ్యానికి దోహదపడే సబ్సిడీలలో, అధిక చేపలు పట్టడం, మరియు చట్టవిరుద్ధమైన, నివేదించని మరియు క్రమబద్ధీకరించని ఫిషింగ్ (IUU).¹¹

11.2.6 రాష్ట్రాలు వాణిజ్యానికి ప్రత్యక్షంగా లేదా పరోక్షంగా అనవసరమైన లేదా చెప్పని అడ్డంకులను సృష్టించకూడదు, ఇది వినియోగదారుని సరఫరాదారుని ఎంపిక చేసుకునే స్వేచ్ఛను పరిమితం చేస్తుంది లేదా మార్కెట్ ప్రాప్యతను పరిమితం చేస్తుంది.

25. సుంకం కాని చర్యల నుండి వాణిజ్యంపై ప్రభావాలు అనేక వనరుల నుండి ఉత్పన్నమవుతాయి, వీటిలో ఉత్పత్తి ప్రమాణాలు మరియు అనుగుణత అంచనా, ప్యాకేజింగ్ మరియు లేబులింగ్ వంటి సాంకేతిక చర్యలు ఉన్నాయి. సానిటరీ మరియు సాంకేతిక చర్యలు చట్టబద్ధమైన లక్ష్యాలను నెరవేర్చడానికి అవసరమైన దానికంటే ఎక్కువ వాణిజ్య నియంత్రణను కలిగి ఉండకూడదు. చట్టబద్ధమైన లక్ష్యాలు, ఇతరత్రా; మానవ ఆరోగ్యం మరియు భద్రత, జంతువు లేదా మొక్కల జీవితం లేదా ఆరోగ్యం, పర్యావరణం లేదా వినియోగదారుని మోసపూరిత పద్ధతుల నుండి రక్షించడం.

26. ఇతర మార్కెట్ యాక్సెస్ పరిస్థితులలో ట్రేసిబిలిటీ, డాక్యుమెంటేషన్, బ్యాంకింగ్ మరియు ఫైనాన్స్ కోసం అవసరాలు ఉంటాయి. మార్కెట్ యాక్సెస్ పరిస్థితులు జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ భద్రత గురించి, ముఖ్యంగా ఉగ్రవాద ప్రమాదాల దృష్ట్యా ప్రతిబింబిస్తాయి. కండిషనింగ్ మార్కెట్ యాక్సెస్ నుండి తలెత్తే వాణిజ్యంపై అయ్యే ఖర్చులు మరియు ప్రభావాల గురించి రాష్ట్రాలు తెలుసుకోవాలి.

27. WTO ఒప్పందాలు కొన్ని పరిస్థితులలో అసాధారణమైన చర్యలను అమలు చేసే హక్కును సభ్యులకు అందిస్తాయి. వాణిజ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే చర్యలు ప్రాథమిక WTO సూత్రాలను, ముఖ్యంగా జాతీయ చికిత్స మరియు MFN యొక్క బలహీనతలను తగ్గించవు.

¹¹నక్షన్ 2001WTO మినిస్టేరియల్ డిక్లరేషన్ (www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min01_e/mindecl_e.htm#technology) సెరా 28మరియు 2002చూడండి. org / esa / sustdev / పత్రాలు / WSSD_POI_PD / ఇంగ్లీష్ / WSSD_PlanImpl.pdf) కళ 31 f).

28. చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల యొక్క అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి దాచిన లేదా ప్రకటించని ఆంక్షలను మరియు WTO ఒప్పందాల యొక్క ప్రాథమిక సూత్రాలకు మినహాయింపులను దుర్వినియోగం చేయడాన్ని రాష్ట్రాలు నివారించాలి.

11.2.7 వనరులను ప్రాప్తి చేయడానికి రాష్ట్రాలు మార్కెట్లకు ప్రాప్యత చేయకూడదు. వనరుల ప్రాప్యత, వాణిజ్యం మరియు మార్కెట్లకు ప్రాప్యత, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, శాస్త్రీయ పరిశోధన, శిక్షణ మరియు ఇతర సంబంధిత అంశాలను సూచించే నిబంధనలను కలిగి ఉన్న రాష్ట్రాల మధ్య ఫిషింగ్ ఒప్పందాల అవకాశాన్ని ఈ సూత్రం నిరోధించదు.

29. ప్రపంచీకరణ అభివృద్ధి చెందుతున్నప్పుడు, సేవల వాణిజ్యం (ఉదాహరణకు, చార్టరింగ్ లేదా ఇతర సేవలు) మరియు పెట్టుబడి (ఫిషింగ్ కోటా మరియు జాయింట్ వెండర్ల అమ్మకాలతో సహా) మరియు మేధో సంపత్తికి లింక్లతో సహా మార్కెట్లకు ప్రాప్యత మరియు వనరులకు ప్రాప్యత విస్తరిస్తోంది. పెట్టుబడి. అటువంటి వాణిజ్యానికి రాష్ట్రాలు ప్రవర్తనా నియమావళి (సిసిఆర్ఎఫ్) యొక్క ప్రవర్తనా నియమావళి సూత్రాలను వర్తింపజేయాలి.

30. మార్కెట్లకు ప్రాప్యత మరియు మత్స్య సంపద వారి ప్రత్యేక యోగ్యతలపై, పారదర్శక పద్ధతిలో మరియు WTO సూత్రాలకు అనుగుణంగా మరియు UNCLOS లోని సంబంధిత వ్యాసాలకు అనుగుణంగా చర్యలు జరపాలి. తీరప్రాంత రాష్ట్రాల ప్రత్యేక ఆర్థిక జోన్ (ఇఇజెడ్) వనరులను పొందాలని కోరుకునే సుదూర-నీటి ఫిషింగ్ రాష్ట్రాలు మత్స్య సంపదను పొందడంలో విఫలమైతే మార్కెట్ ప్రాప్యతను నిలిపివేయకూడదు.¹² EEZ లలో జీవన వనరులను ఎలా ఉపయోగించుకోవాలో నిర్ణయించే తీరప్రాంత రాష్ట్రాలకు ప్రత్యేకమైన బాధ్యత ఉంది. ఇందులో తీరప్రాంత రాష్ట్రానికి సొంతంగా పట్టుకునే సామర్థ్యాన్ని నిర్ణయించడం మరియు ఆ సందర్భంలో, UNCLOS నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఇతర రాష్ట్రాలు అనుమతించదగిన క్యాచ్ యొక్క ఏదైనా మిగులును యాక్సెస్ చేయడానికి అనుమతిస్తాయి. EEZ లో, తీరప్రాంతానికి సహజ వనరులను

¹²UNCLOS లోని ఆర్టికల్ 61 మరియు 62.

అన్వేషించడం, దోపిడీ చేయడం, పరిరక్షించడం మరియు నిర్వహించడం కోసం సార్వభౌమ హక్కులు ఉన్నాయి.

31. మత్స్యకారులు, ఫిషింగ్ నౌకలు మరియు పరికరాలకు లైసెన్స్ ఇవ్వడంలో భాగంగా తీరప్రాంత రాష్ట్రాలకు ఫీజులు మరియు ఇతర రకాల వేతనం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.^{13,14,15}

32. చర్పలలో పారదర్శకత మరియు యాక్సెస్ చెల్లింపుల స్థాయిలతో సహా, మత్స్య ప్రాప్యత ఒప్పందాలు మరియు అనుబంధ సేవలు ఒప్పంద పద్ధతులకు అనుగుణంగా చర్పలు జరుపుతున్నాయని రాష్ట్రాలు నిర్ధారించాలి.

11.2.8 రాష్ట్రాలు మార్కెట్లకు ప్రాప్యతను నిర్దిష్ట సాంకేతిక పరిజ్ఞానం లేదా ఇతర ఉత్పత్తుల అమ్మకాలతో అనుసంధానించకూడదు.

33. మత్స్య రంగంలో వాణిజ్యం అనేక రకాల వస్తువులు మరియు సేవలను కలిగి ఉంది, అలాగే ఫిషింగ్ కోటాలు, ఫిషింగ్ లైసెన్సులు, అనుమతులు, జాయింట్ వెంచర్లు మరియు సంబంధిత వస్తువుల వ్యాపారం. వాణిజ్యం రెండు సంస్థల మధ్య లేదా ఒకే సంస్థలో సాంప్రదాయ సరిహద్దు వాణిజ్యం వలె జరుగుతుంది.

34. నిర్దిష్ట సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కొనుగోలు, నిర్దిష్ట సేవలను అందించడం లేదా ఇతర ఉత్పత్తుల అమ్మకం కోసం రాష్ట్రాలు మార్కెట్లకు ప్రాప్యత చేయకూడదు.¹⁶ ఇది ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలోని సంస్థలకు సమానంగా వర్తిస్తుంది. డబ్ల్యూటీఓ సభ్యుల నిబద్ధతకు అనుగుణంగా చర్పలు జరపాలి.

---

¹³ UNCLOS యొక్క ఆర్టికల్ 62, 4 (ఎ).

¹⁴ అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల తీరప్రాంత రాష్ట్రాల విషయంలో, ఆర్టికల్ యొక్క అదే భాగం ఇతర రకాల పారితోషికం ఫిషింగ్ పరిశ్రమకు సంబంధించిన ఫైనాన్సింగ్, పరికరాలు మరియు సాంకేతికతను కలిగి ఉంటుందని గుర్తిస్తుంది. ఆర్టికల్ 62 (4) ప్రకారం ఇతర సంబంధిత సామర్థ్య నిర్మాణ చర్యలను కూడా పరిష్కరించవచ్చు కాబట్టి ఇది ఖచ్చితమైన జాబితాగా చదవకూడదు.

¹⁵ మత్స్య ప్రాప్తి ఒప్పందాలు గణనీయమైన మార్పులకు లోనవుతున్నాయి మరియు వివిధ వేదికలలో సమీక్షలో ఉన్నాయి.

¹⁶ తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు మరియు వాణిజ్య సంబంధిత పెట్టుబడుల కొలతలకు సంబంధించి 2005 రాష్ట్రాలు WTO మంత్రివర్గ ప్రకటన (www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min05_e/final_text_e.htm)ను గమనించాలి.

11.2.9 అంతరించిపోతున్న జాతుల వాణిజ్యాన్ని నియంత్రించే సంబంధిత అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను పాటించడంలో రాష్ట్రాలు సహకరించాలి.

35. అంతరించిపోతున్న జాతుల వాణిజ్యాన్ని నియంత్రించే చర్యల అభివృద్ధి, అమలు మరియు అమలులో రాష్ట్రాలు పూర్తిగా పాల్గొనాలి మరియు సహకరించాలి, ప్రత్యేకించి అంతరించిపోతున్న జాతుల అడవి జంతుజాలం మరియు వృక్షజాలం (CITES) లో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంపై కన్వెన్షన్ ఆమోదించింది.

36. జాతుల స్థాయిలో అంతరించిపోయే ప్రమాదం ఉన్న జాతుల అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని CITES నియంత్రిస్తుంది లేదా జాతుల నమూనాలలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం ఫలితంగా అంతగా బెదిరించవచ్చు. అనేక చేపలు మరియు గుల్ల చేప జాతులు CITES అనుబంధం 17 క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి.¹⁷

37. రెండు సంస్థల మధ్య 2006 మెమోరాండం ఆఫ్ అండర్స్టాండింగ్ (ఎంఓయు) సందర్భంలో CITES కు సలహాలు ఇవ్వడంలో రాష్ట్రాలు మరియు RFMO లు FAO తో సహకరించాలి.

38. మంచి స్థిరమైన నిర్వహణ పద్ధతులను ప్రోత్సహించడంతో పాటు, అంతరించిపోతున్న జాతుల వాణిజ్యాన్ని నియంత్రించే చర్యల అభివృద్ధి, అమలు మరియు అమలులో రాష్ట్రాలు అభివృద్ధి చెందడం ద్వారా సమర్థవంతంగా పాల్గొనడానికి రాష్ట్రాలు దోహదపడాలి, ప్రత్యేకించి

---

¹⁷CITES మూడు అనుబంధాలలో ఒకటి కింద నామినేటిడ్ జాతులను జాబితా చేస్తుంది. సభ్యులు అంగీకరించిన జాతులు అపెండిక్స్ I జాబితా చేస్తుంది, అవి అంతరించిపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఈ జాతుల అడవి నుండి నమూనాలలో వ్యాపారం సాధారణంగా నిషేధించబడింది. అడవి నమూనాలలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం నియంత్రించబడకపోతే సభ్యులు అంగీకరించిన జాతులను అపెండిక్స్ II జాబితా చేస్తుంది. అపెండిక్స్ II లిస్టెడ్ జాతులలో వాణిజ్యం సాధారణంగా డాక్యుమెంటేషన్ మరియు అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలోకి ప్రవేశించడానికి అనుమతించబడిన మొత్తం నమూనాల సంఖ్యల యొక్క అంగీకరించిన పరిమితులతో సహా నిర్దిష్ట పరిస్థితులలో అనుమతించబడుతుంది. CITES సభ్యులు అనుబంధం III కింద ఏకపక్షంగా జాతులను జాబితా చేయవచ్చు. దీనికి CITES సభ్యులందరూ అటువంటి జాతుల వాణిజ్యాన్ని డాక్యుమెంటే చేయడం మరియు CITES సెక్రటేరియట్కు వాణిజ్యాన్ని నివేదించడం అవసరం, అయితే ప్రపంచ స్థాయిలో వాణిజ్యానికి పరిమితులు విధించబడవు. CITES వాణిజ్యపరంగా దోపిడీకి గురైన జల జలాలను దాని అనుబంధాలలో జాబితా చేయడానికి సవరించిన ప్రమాణాలను అనుసరించింది. సవరించిన ప్రమాణాలు FAO తో సంప్రదించి అభివృద్ధి చేయబడ్డాయి మరియు చేపల జాతుల జాబితాను స్పష్టంగా పరిష్కరిస్తాయి.

CITES అవలంబించినవి మరియు అభివృద్ధి చేయగల ఇతర చర్యలు సంబంధిత సంస్థల ద్వారా, RFMO లతో సహా, వారి సామర్థ్యంలో, సహాయం అందించడం ద్వారా మరియు సామర్థ్యాన్ని పెంచడం ద్వారా. రాష్ట్రాలు తమ అంతర్గత మార్కెట్లలో CITES కు అనుగుణంగా ఉండే వాణిజ్య చర్యలను అనుసరించాలి.

11.2.10 రాష్ట్రాలను దిగుమతి చేసుకోవడంలో లేదా ఎగుమతి చేయడంలో పర్యావరణ నష్టం జరిగే ప్రమాదం ఉన్న ప్రత్యక్ష నమూనాల వ్యాపారం కోసం రాష్ట్రాలు అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను అభివృద్ధి చేయాలి.

39. మానవ వినియోగం మరియు ఆక్వేరియం ఉపయోగం కోసం ప్రత్యక్ష నమూనాలలో మరియు ఆక్వాకల్చర్ కొరకు బ్రీడింగ్ స్టాక్ కోసం ఉద్దేశించిన ప్రత్యక్ష జల జీవులలో వాణిజ్యం వల్ల కలిగే ప్రమాదాన్ని రాష్ట్రాలు గమనించాలి.

40. ఈ వాణిజ్యం పర్యావరణానికి స్వదేశీయేతర జాతులను ప్రమాదవశాత్తు ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా లేదా ఇతర జీవులు లేదా నమూనాలను తీసుకువచ్చే వ్యాధుల పరిచయం ద్వారా పర్యావరణ ప్రమాదాన్ని కలిగిస్తుంది. WTO ఒప్పందాలు¹⁸ మరియు ఇతర వర్తించే చట్టాలకు అనుగుణంగా, న్యాయమైన, పారదర్శక మరియు వివక్షత లేని పద్ధతిలో ఇటువంటి వాణిజ్యం వల్ల కలిగే నష్టాన్ని రాష్ట్రాలు అంచనా వేయాలి.

41. జంతువుల ఆరోగ్యానికి తగిన ఆందోళనతో ప్రత్యక్ష నమూనాల రవాణా మరియు నిల్వ, వర్తించే చోట, ఆమోదయోగ్యమైన పరిస్థితులలో జరిగేలా జాగ్రత్త తీసుకోవాలి.

42. మానవ, మొక్కల మరియు జంతువుల జీవితం మరియు ఆరోగ్యం మరియు పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించడానికి తగిన ప్రమాద-ఆధారిత చర్యలు తీసుకునే హక్కు రాష్ట్రాలకు ఉందని WTO ఒప్పందాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. OIE ప్రమాణాలు జంతు వ్యాధుల నివారణకు ఒక ముసాయిదను అందిస్తాయి. చేపల ఆరోగ్యం కోసం రాష్ట్రాలు OIE ప్రమాణాలు, మార్గదర్శకాలు మరియు సిఫార్సులను ప్రత్యక్ష చేపల వ్యాపారంలో ఉపయోగించాలి.

¹⁸WTO SPS ఒప్పందం.

43. అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలపై చర్చలు జరుపుతున్నప్పుడు, ప్రత్యేక జాతుల వాణిజ్యంతో సంబంధం ఉన్న పర్యావరణ నష్టాన్ని తగ్గించడానికి రాష్ట్రాలు ఎగుమతి మరియు దిగుమతి చేసుకోవాలి. విధ్వంసక ఫేషింగ్ పద్ధతులను నివారించడానికి మరియు నష్టాలను తగ్గించడానికి సహకరించడానికి దిగుమతిదారులు మరియు ఎగుమతిదారులను రాష్ట్రాలు ప్రోత్సహించాలి.

11.2.11 చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల వ్యాపారం మరియు జీవన జల వనరుల పరిరక్షణకు సంబంధిత అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలను పాటించడాన్ని ప్రోత్సహించడానికి మరియు సమర్థవంతంగా అమలు చేయడానికి రాష్ట్రాలు సహకరించాలి.

44. అంతర్జాతీయ సంస్థల యొక్క ప్రస్తుత ముసాయిదాలో, బాధ్యతాయుతమైన మరియు స్థిరమైన వాటిని ప్రోత్సహించడానికి¹⁹ రాష్ట్రాలు చురుకుగా పాల్గొని ఇతర రాష్ట్రాలను ప్రోత్సహించాలి

45. ఈ విషయంలో చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల వ్యాపారం కోసం అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు కట్టుబడి ఉండటాన్ని రాష్ట్రాలు ప్రోత్సహించాలి. వాణిజ్యానికి అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు రాష్ట్రాలు అవలంబించాలి, వాడాలి లేదా ప్రభావితం చేయాలి.²⁰ వాణిజ్య నిబంధనలు సంబంధిత WTO ఒప్పందాలు మరియు నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉండాలి.

46. వనరుల పరిరక్షణ ప్రయోజనాల కోసం తీసుకున్న వాణిజ్య చర్యలపై పూర్తి సహకారం ఉండేలా రాష్ట్రాలు ప్రయత్నించాలి. ఇటువంటి చర్యలు WTO హక్కులు మరియు బాధ్యతలకు అనుగుణంగా ఉండాలి.

11.2.12 వాణిజ్యం లేదా పెట్టుబడి ప్రయోజనాలను పొందడానికి రాష్ట్రాలు జల వనరుల పరిరక్షణ చర్యలను అణగదొక్కకూడదు.

¹⁹బాధ్యతాయుతమైన మత్స్యకారుల కొరకు FAO సాంకేతిక మార్గదర్శకాలలోని ఆర్టికల్ 11.1.3 - బాధ్యతాయుతమైన చేపల వినియోగం, ప్రామాణిక అమరిక విధానాలకు సంబంధించి అదనపు మార్గదర్శకత్వాన్ని అందిస్తుంది.

²⁰CAC, OIE, RFMO లు, ప్రపంచ కప్పమ్మ సంస్థ (WCO) నిర్దేశించిన అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలు వంటివి.

47. చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులలో బాధ్యతాయుతమైన, స్థిరమైన వాణిజ్యానికి ముందస్తు షరతు తగిన మరియు సమర్థవంతమైన మత్స్య నిర్వహణ వ్యవస్థలు మరియు స్థిరమైన వనరుల స్థావరం, ఇది దీర్ఘకాలిక ఆహార భద్రతకు దోహదం చేస్తుంది.

48. వాణిజ్యం, సేవలు మరియు పెట్టుబడులకు సంబంధించి నియమాలు మరియు విధానాలను అవలంబించడంతో సహా రాష్ట్రాల యొక్క అనేక కార్యకలాపాలు, రాష్ట్రాలు మరియు సంబంధిత RFMO లు అనుసరించిన పరిరక్షణ చర్యలను అణగదొక్కగలవు. ఒకవైపు మత్స్య వ్యాపారం, సేవలు మరియు పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించడానికి చర్యలు మరియు ఏర్పాట్ల మధ్య పొందికను రాష్ట్రాలు నిర్ధారించాలి మరియు మరోవైపు దేశీయ మరియు అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ప్రచారం చేయబడుతున్న పరిరక్షణ లక్ష్యాలు మరియు చర్యలు. ఈ నియమాలు మరియు విధానాలు సంబంధిత అంతర్జాతీయ సంస్థలచే స్థాపించబడిన రాష్ట్రాల అంతర్జాతీయ బాధ్యతలకు అనుగుణంగా ఉండాలి.

49. అంతర్జాతీయ చట్టానికి అనుగుణంగా జీవన జల వనరుల పరిరక్షణ మరియు నిర్వహణల రాష్ట్రాలు సహకరించాలి.

50. అన్ని రాష్ట్రాలు (తీరప్రాంతం, ఓడరేవు, జెండా మరియు దిగుమతి చేసే రాష్ట్రాలతో సహా) సహకరించాలి మరియు అక్రమ చేపలు పట్టడం మరియు అక్రమ మత్స్య కార్యకలాపాల నుండి పుట్టిన చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల వాణిజ్యాన్ని అరికట్టడానికి, నిరోధించడానికి మరియు తొలగించడానికి ఉత్తమ ప్రయత్నాలు చేయాలి, ఎందుకంటే ఈ వాణిజ్యం బాధ్యతాయుతమైన వాణిజ్యాన్ని బలహీనపరుస్తుంది. వనరుల ఉపయోగం మరియు బాధ్యతాయుతమైన ఆపరేటర్ల కార్యకలాపాలు. దిగుమతి చేసుకునే రాష్ట్రాలు మరియు ఓడరేవు రాష్ట్రాలు ఏకపక్ష చర్యలను ఉపయోగించకుండా ఉండాలి.

51. వాణిజ్యం, పెట్టుబడి, సేవలు మరియు సబ్సిడీల వాడకాన్ని ప్రోత్సహించే కార్యకలాపాలతో సహా కార్యకలాపాలు చట్టవిరుద్ధమైన ఫిషింగ్ కార్యకలాపాలకు దారితీయకుండా రాష్ట్రాలు నిర్ధారించాలి. అధిక సామర్థ్యం వల్ల ఉత్పన్నమయ్యే అక్రమ ఫిషింగ్ కార్యకలాపాలు వీటిలో ఉన్నాయి. ఓడల దిగుమతి, ఎగుమతి లేదా చార్టర్ అధిక సామర్థ్యం లేదా అక్రమ చేపలు

పట్టడానికి దోహదం చేయకుండా రాష్ట్రాలు కూడా చూడాలి. చట్టవిరుద్ధమైన చేపలు పట్టడానికి ప్రోత్సాహకాలను తొలగించడానికి డబ్ల్యుటీబి ఒప్పందాలకు అనుగుణంగా వాణిజ్య చర్యలను వివక్షత లేకుండా ఉపయోగించడాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి ప్లాగ్ స్టేట్స్, పోర్ట్ స్టేట్స్ మరియు తీరప్రాంతాలు తగిన విధంగా సహకరించాలి.

52. మహా సముద్రాలలో IUU ఫిషింగ్ నిరోధించడానికి, నిరోధించడానికి మరియు తొలగించడానికి రాష్ట్రాలు తమ జెండాను ఎగురుతున్న నౌకలపై తగిన నియంత్రణను కలిగి ఉండటం ద్వారా మరియు అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే చర్యల వాడకంతో సహా సంబంధిత అంతర్జాతీయ మత్స్య నిర్వహణ సంస్థల ద్వారా మద్దతు ఇవ్వాలి. స్థిరమైన మరియు బాధ్యతాయుతమైన మత్స్య సంపదను నిర్ధారించే ఉద్దేశంతో అంతర్జాతీయ చట్టం మరియు WTO ఒప్పందాలు చేయబడినాయి.

11.2.13 WTO ఒప్పందంలో స్థాపించబడిన సూత్రాలు, హక్కులు మరియు బాధ్యతలకు అనుగుణంగా చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల వ్యాపారం కోసం అంతర్జాతీయంగా ఆమోదయోగ్యమైన నియమాలు లేదా ప్రమాణాలను అభివృద్ధి చేయడానికి రాష్ట్రాలు సహకరించాలి.

53. బాధ్యతాయుతమైన మరియు వివక్షత లేని వాణిజ్యాన్ని సులభతరం చేయడానికి, WTO ప్రీవ్యర్క్ కింద చేపల వ్యాపారం కోసం తగిన నియమాలు మరియు ప్రమాణాలను రూపొందించడంలో రాష్ట్రాలు పాల్గొనాలి మరియు సహకరించాలి మరియు పర్యావరణ పరిరక్షణకు సంబంధించిన ఒప్పందాలు మరియు మత్స్య వనరుల స్థిరమైన ఉపయోగం వంటి ఇతర సంబంధిత చట్టాల క్రింద కూడా ఉండాలి.

54. జాతీయ చర్యలు అంతర్జాతీయ నియమాలు మరియు ప్రమాణాలు, మార్గదర్శకాలు మరియు WTO చట్టంలో అనుసరించిన సిఫారసులకు అనుగుణంగా ఉండాలి. చేపల వాణిజ్యానికి ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత మానవ ఆరోగ్యం మరియు ఆహార భద్రత కోసం కోడెక్స్ అలిమెంటారియస్ యొక్క ప్రమాణాలు, మార్గదర్శకాలు మరియు సిఫార్సులు మరియు జంతువుల ఆరోగ్యం కోసం OIE యొక్క సిఫార్సులు. కోడెక్స్ అలిమెంటారియస్ మరియు OIE కంటే అధిక స్థాయి రక్షణను

లక్ష్యంగా చేసుకునే చర్యలను రాష్ట్రాలు నిర్వహిస్తే, ఇటువంటి చర్యలు శాస్త్రీయ ఆధారాలు మరియు తగిన ప్రమాద అంచనా ఆధారంగా ఉండాలి.

11.2.14 చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో సమానమైన, వివక్షత లేని వాణిజ్యాన్ని నిర్ధారించడానికి మరియు బహుపాక్షికంగా అంగీకరించిన మత్స్య సంరక్షణ చర్యలకు విస్తృతంగా కట్టుబడి ఉండటానికి, రాష్ట్రాలు ఒకదానితో ఒకటి సహకరించాలి మరియు WTO వంటి సంబంధిత ప్రాంతీయ మరియు బహుపాక్షిక వేదికలలో చురుకుగా పాల్గొనాలి.

55. WTO మరియు ప్రాంతీయ మత్స్య నిర్వహణ సంస్థలతో సహా అంతర్జాతీయ సంస్థలలో సభ్యులుగా ఉన్న రాష్ట్రాలు, లేదా అంతర్జాతీయ సమావేశాలను ఆమోదించడం లేదా అంగీకరించడం వంటివి వాటికి అనుగుణంగా ఉండాలి.

56. అన్ని రాష్ట్రాలకు ఒకే అవకాశాలు ఉండాలని గుర్తించడం, రాష్ట్రాలు, సంబంధిత అంతర్ - ప్రభుత్వ మరియు ప్రభుత్వేతర సంస్థలు మరియు సంస్థల యొక్క అన్ని అంశాలలో చురుకుగా పాల్గొనడానికి, ప్రత్యేకించి తగిన చర్యలు మరియు ప్రమాణాలను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు నిర్వహించడానికి ఆర్థిక సంస్థలు పరస్పరం అంగీకరించిన నిబంధనలు మరియు షరతులపై ఆర్థిక మరియు సాంకేతిక సహాయంతో అభివృద్ధి చెందుతున్న రాష్ట్రాలు మరియు రాష్ట్రాలను అందించాలి.

57. అంతర్జాతీయ మరియు ప్రాంతీయ సంస్థల నిబంధనలకు అనుగుణంగా వ్యవహరించడానికి మరియు వారు పాటీగా ఉన్న ఒప్పందాలకు మరియు ఏకపక్షంగా వ్యవహరించకుండా ఉండటానికి రాష్ట్రాలు అన్ని సమయాల్లో ప్రయత్నించాలి.

11.2.15 రాష్ట్రాలు, సహాయ సంస్థలు, బహుపాక్షిక అభివృద్ధి బ్యాంకులు మరియు ఇతర సంబంధిత అంతర్జాతీయ సంస్థలు అంతర్జాతీయ చేపల వ్యాపారం మరియు ఎగుమతి ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించడానికి సంబంధించిన వారి విధానాలు మరియు అభ్యాసాలు పర్యావరణ క్షీణతకు దారితీయకుండా లేదా ప్రజల పోషక హక్కులు మరియు అవసరాలను ప్రతికూలంగా ప్రభావితం చేయకుండా చూసుకోవాలి. ఎవరి కోసం చేపలు వారి ఆరోగ్యానికి మరియు ఆరోగ్యానికి కీలకం

మరియు ఎవరితో పోల్చదగిన ఇతర ఆహార వనరులు తక్షణమే అందుబాటులో లేవు లేదా సరసమైనవి కావు.

58. చేపలు మరియు చేప ఉత్పత్తులు కొన్ని రాష్ట్రాలు మరియు ప్రాంతాలలో జంతు ప్రోటీన్ యొక్క ప్రధాన వనరుగా ఉన్నాయి. ఇంకా, చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులు సామాజిక ఫాబ్రిక్ మరియు ఉపాధిని నిర్వహించడానికి ఒక ముఖ్యమైన ఆధారాన్ని అందించగలవు. అభివృద్ధి చెందిన మరియు అభివృద్ధి చెందుతున్న రాష్ట్రాలకు ఇదే పరిస్థితి, కానీ కొన్ని అభివృద్ధి చెందుతున్న రాష్ట్రాల్లో ఇది చాలా ముఖ్యమైనది.

59. మత్స్య రంగానికి బహుళ లక్ష్యాలు ఉన్నాయి. సహాయం అందించే రాష్ట్రాలు మరియు సహాయం పొందిన రాష్ట్రాలు రెండు విధాన రంగాల ప్రభావాన్ని పెంచే ఉద్దేశ్యంతో మత్స్య మరియు అభివృద్ధి విధానాల మధ్య పొందికను నిర్ధారించాలి.

60. మార్కెట్ సరళీకరణ మరియు ప్రపంచీకరణ జల వనరుల దోపిడీపై ఒత్తిడి తెచ్చే రాష్ట్రాలు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్లకు శ్రద్ధ వహించాలి. గ్రహీత మరియు దాత రాష్ట్రాలు రెండూ నిర్దిష్ట ప్రాజెక్టులకు అభివృద్ధి సహాయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు ముందు జాగ్రత్త విధానం మరియు పర్యావరణ వ్యవస్థ పరిగణనలను తీసుకురావాలి.

61. చేపల ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలకు మద్దతు ఇచ్చే రాష్ట్రాలు మరియు ఇతర సంస్థలు పర్యావరణం, జీవనోపాధి మరియు ఆహార భద్రత అవసరాలపై ప్రతికూల ప్రభావాలను సమానంగా పరిష్కరించేలా పర్యావరణ మరియు సామాజిక మదింపులతో సహా విధానాలు మరియు విధానాలను అవలంబించాలి. సంబంధిత వాటాదారులతో సంప్రదింపులు ఈ విధానాలు మరియు విధానాలలో భాగంగా ఉండాలి.

62. ఉత్తమ పద్ధతులు, ప్రమాణాలు మరియు అభివృద్ధి మరియు అమలులో రాష్ట్రాలు మరియు సంబంధిత సంస్థలు ఒకదానితో ఒకటి సహకరించాలి. ఈ కార్యకలాపాలకోసం

మార్గదర్శకాలు.²¹ మార్కెట్లకు ప్రాప్యతకు సంబంధించిన పరిస్థితులను మార్చడం చిన్న తరహా ఉత్పత్తిదారులకు నిర్దిష్ట సవాళ్లను కలిగిస్తుంది. ఈ చిన్న-స్థాయి ఉత్పత్తిదారులకు వారి ఉత్పత్తి మరియు మార్కెట్ ప్రాప్యతను నిర్వహించడానికి సామర్థ్యం పెంపొందించడం ద్వారా రాష్ట్రాలు ప్రత్యేక శ్రద్ధ ఇవ్వవచ్చు.

ఆర్టికల్ 11.3 చేపల వ్యాపారానికి సంబంధించిన చట్టాలు మరియు నిబంధనలు

11.3.1 చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి వర్తించే చట్టాలు, నిబంధనలు మరియు పరిపాలనా విధానాలు పారదర్శకంగా ఉండాలి, వీలైనంత సరళంగా, అర్థమయ్యేలా మరియు తగినప్పుడు శాస్త్రీయ ఆధారాల ఆధారంగా ఉండాలి.

63. పారదర్శకతకు చట్టాలు, నిబంధనలు, పరిపాలనా మరియు నిర్వహణ విధానాలు బహిరంగంగా అందుబాటులో ఉండాలి మరియు పర్యవసానంగా తీసుకున్న నిర్ణయాలు తక్షణమే అర్థం చేసుకోవాలి. పారదర్శకత సహజనితత్వానికి దోహదం చేస్తుంది మరియు అవినీతి పద్ధతులను నిరుత్సాహపరుస్తుంది.

64. చట్టాలు మరియు నిబంధనలు అనవసరమైన అవసరాలు మరియు నకిలీని నివారించాలి. రాష్ట్రాలు సరళమైన భాషా వివరణలు మరియు సచిత్ర ఉదాహరణలను అందించాలి. FAO, ఇతర అంతర్జాతీయ మరియు ప్రభుత్వేతర సంస్థలు చేపల ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని నియంత్రించే నియంత్రణ చట్టంపై సమాచారాన్ని అందించడం ద్వారా పారదర్శకతను సులభతరం చేస్తాయి.

65. సాంకేతిక కారణాల వల్ల చట్టాలు, నిబంధనలు మరియు పరిపాలనా విధానాలు తలెత్తితే, అవి శాస్త్రీయ ఆధారాలపై ఆధారపడి ఉన్నాయని మరియు అంతర్జాతీయంగా అంగీకరించిన నిబంధనలకు సూచించబడాలని రాష్ట్రాలు నిర్ధారించాలి.

²¹ ఉదాహరణకు, OECD మరియు ప్రపంచ బ్యాంకు అభివృద్ధి సహాయానికి సంబంధించిన ఉత్తమ పద్ధతులపై మార్గదర్శకాలను అభివృద్ధి చేశాయి.

11.3.2 రాష్ట్రాలు, వారి జాతీయ చట్టాలకు అనుగుణంగా, చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన చట్టాలు మరియు నిబంధనల అభివృద్ధి మరియు అమలులో పరిశ్రమలతో పాటు పర్యావరణ మరియు వినయోగదారుల సమూహాలతో తగిన సంప్రదింపులు మరియు పాల్గొనడానికి వీలు కల్పించాలి.

66. వాటాదారులతో సంప్రదించి చట్టాలు, నిబంధనలు అభివృద్ధి చేసి అమలు చేయాలి. ఈ విషయంపై చట్టబద్ధమైన ఆసక్తి ఉన్న వారందరినీ వాటాదారులు కలిగి ఉంటారు. సంప్రదింపుల యొక్క లక్ష్యాలు రెగ్యులేటర్లకు సమస్యలను అర్థం చేసుకోవడానికి మరియు వాటికి అనుగుణంగా ఉండటానికి వీలుగా ఉండాలి ప్రభావితమయ్యే అన్ని వాటాదారులలో. చట్టాలు మరియు నిబంధనల అభివృద్ధిలో అన్ని వాటాదారులను పాల్గొనడం ఎక్కువ జ్ఞానం, అవగాహన మరియు నిబంధనలను అంగీకరించడం మరియు స్వచ్ఛంద సమ్మతిని ప్రోత్సహిస్తుంది.

11.3.3 రాష్ట్రాలు, వారి జాతీయ చట్టాలకు అనుగుణంగా, చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన చట్టాలు మరియు నిబంధనల అభివృద్ధి మరియు అమలులో పరిశ్రమలతో పాటు పర్యావరణ మరియు వినయోగదారుల సమూహాలతో తగిన సంప్రదింపులు జరపడానికివీలు కల్పించాలి.

67. సముచితమైనప్పుడు, రాష్ట్రాలు నిబంధనలను సరళీకృతం చేయాలి, వాటిని అర్థం చేసుకోవడం, వర్తింపజేయడం మరియు అమలు చేయడం సులభం. సంక్లిష్టమైన నిబంధనలు పాటించటానికి ఖరీదైనవి, వాణిజ్యాన్ని నిరుత్సాహపరచవచ్చు మరియు చట్టపరమైన వాణిజ్యం మరియు సమ్మతిని రాజీ చేయవచ్చు.

11.3.3 రాష్ట్రాలు, వారి జాతీయ చట్టాలకు అనుగుణంగా, చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన చట్టాలు మరియు నిబంధనల అభివృద్ధి మరియు అమలులో పరిశ్రమలతో పాటు పర్యావరణ మరియు వినయోగదారుల సమూహాలతో తగిన సంప్రదింపులు జరపడానికివీలు కల్పించాలి.

67. సముచితమైనప్పుడు, రాష్ట్రాలు నిబంధనలను సరళీకృతం చేయాలి, వాటిని అర్థం చేసుకోవడం, వర్తింపజేయడం మరియు అమలు చేయడం సులభం. సంక్లిష్టమైన నిబంధనలు

పాటించటానికి ఖరీదైనవి, వాణిజ్యాన్ని నిరుత్సాహపరచవచ్చు మరియు చట్టపరమైన వాణిజ్యం మరియు సమ్మతిని రాజీ చేయవచ్చు.

11.3.4 ఇతర రాష్ట్రాలతో చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల వాణిజ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే చట్టపరమైన అవసరాలకు ఒక రాష్ట్రం మార్పులను ప్రవేశపెట్టినప్పుడు, ప్రభావితమైన రాష్ట్రాలు మరియు ఉత్పత్తిదారులను వారి ప్రక్రియలలో అవసరమైన మార్పులను పరిచయం చేయడానికి తగిన సమాచారం మరియు సమయం ఇవ్వాలి. ఈ కనెక్షన్లో, మార్పుల అమలుకు కాలపరిమితిపై ప్రభావిత రాష్ట్రాలతో సంప్రదించులు అవసరం. బాధ్యతల నుండి తాత్కాలిక అవమానాల కోసం అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల అభ్యర్థనలకు తగిన పరిశీలన చేయాలి.

68. మార్పులను తెలియజేయడానికి, సాంకేతిక లేదా ఆహార భద్రత సమస్యలకు సంబంధించిన చట్టపరమైన అవసరాలకు రాష్ట్రాలు తెలియజేసే విధానాలు సకాలంలో పాటించాలి. ఈ విధానాలకు SPS మరియు TBT ఒప్పందాలలో వివరించిన విధానాల ద్వారా ఇతర రాష్ట్రాలకు నోటిఫికేషన్ అవసరం కావచ్చు.

69. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు సంబంధించిన చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల వాణిజ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే చోట, ఆ దేశాల సామర్థ్యానికి తగిన పరిశీలన ఇవ్వాలి. అవసరమైన మార్పులను అమలు చేయడానికి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల సామర్థ్యానికి తగిన వశ్యత అవసరం కావచ్చు. అవసరమైన చోట, అవసరమైన మార్పులను అమలు చేయడానికి మరియు వేగవంతం చేయడానికి సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించాలి.

11.3.5 చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి వర్తించే చట్టాలు మరియు నిబంధనలను రాష్ట్రాలు ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షించాలి, వాటి పరిచయానికి దారితీసిన పరిస్థితులు ఉనికిలో ఉన్నాయో లేదో తెలుసుకోవడానికి.

70. చట్టాలు మరియు నిబంధనలు మరియు అవి నిర్వహించబడే మార్గాలను రాష్ట్రాలు క్రమానుగతంగా సమీక్షించాలి. చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల వర్తకానికి వర్తించే చట్టపరమైన చర్యలు మరియు నిబంధనలు సమర్థవంతంగా మరియు అవసరమయ్యేలా చూడాల్సిన

అవసరం ఉంది. చట్టాలు మరియు నిబంధనలు సమర్థవంతంగా మరియు తక్కువ ఖర్చుతో అమలు అయ్యేలా రాష్ట్రాలు కూడా చూడాలి.

11.3.6 అంతర్జాతీయంగా గుర్తించబడిన నిబంధనలకు అనుగుణంగా చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి వర్తించే ప్రమాణాలను రాష్ట్రాలు వీలైనంతవరకు సమన్వయం చేసుకోవాలి.

71. రాష్ట్రాలు సాంకేతిక మరియు భద్రతా ప్రమాణాలను సాధ్యమైన చోట సమన్వయం చేసుకోవాలి మరియు కోడెక్స్ అలిమెంటారియస్ మరియు OIE చేత ప్రమాణాల అభివృద్ధిలో చురుకుగా పాల్గొనాలి. సామరస్యత లేనప్పుడు, ఒకే విధమైన ఫలితాన్ని సాధించటానికి చూపించినప్పుడు వివిధ నియంత్రణ ప్రక్రియలను సమానంగా గుర్తించడానికి రాష్ట్రాలు అన్ని ప్రయత్నాలు చేయాలి.²² చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే ఇతర ప్రమాణాలకు ఇదే విధానాన్ని ప్రోత్సహించాలి.

11.3.7 రాష్ట్రాలు చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం గురించి సకాలంలో, ఖచ్చితమైన మరియు సంబంధిత గణాంక సమాచారాన్ని సంబంధిత జాతీయ సంస్థలు మరియు అంతర్జాతీయ సంస్థల ద్వారా సేకరించాలి, వ్యాప్తి చేయాలి మరియు మార్పిడి చేయాలి.

72. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంపై గణాంక సమాచారంతో సహా ఖచ్చితమైన మరియు సమయానుసారమైన సమాచారాన్ని రాష్ట్రాలు సేకరించి ప్రచారం చేయాలి. దేశీయ మరియు అంతర్జాతీయ మార్కెట్ల అవగాహన మరియు వాణిజ్య మరియు మత్స్య నిర్వహణ విధానాల ప్రభావాలకు ఇది కీలకమైన అంశం. దాని ఉపయోగాన్ని మెరుగుపరచడానికి, రాష్ట్రాలు సేకరించిన సమాచారం ఆక్వాకల్చర్ మరియు క్యాప్పర్ ఫిషరీస్ మధ్య తేడాను గుర్తించాలి. అంతర్జాతీయ సంస్థలు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు మరియు ప్రాంతీయ మత్స్య నిర్వహణ సంస్థలు మరియు జాతీయ లేదా ప్రాంతీయ సంస్థలు ప్రజలకు గణాంక సమాచారాన్ని అందించడంలో

---

²²SPS మరియు TBT సంబంధిత ఒప్పందాలు.

ముఖ్యమైన పాత్ర వోషిస్తాయి. ఈ సంస్థలు ప్రచారం చేసిన సమాచారం ఈ రంగంతో సహకారాన్ని మెరుగుపరచడంలో గణనీయంగా దోహదపడుతుంది.

73. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు గణాంక సమాచారంతో సహా మత్స్య మరియు వాణిజ్య సంబంధిత సమాచారాన్ని సేకరించడానికి మరియు వ్యాప్తి చేయడానికి వారి సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడానికి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు సహాయపడటానికి ప్రోత్సహించబడతాయి.

74. FAO మరియు FISH INFONetwork²³ చేపల వ్యాపారంపై విస్తృతమైన సమాచారాన్ని అందిస్తాయి. చేపల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన సమాచారం ఆసక్తిగల పార్టీలకు తక్షణమే అందుబాటులో ఉండేలా రాష్ట్రాలు చూడాలి. సమాచార సేవలు హార్వెస్టర్లు, ప్రాసెసర్లు, చిల్లర వ్యాపారులు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు మరియు వినియోగదారులతో సహా వాటాదారుల అవసరాలను తీర్చాలి.

11.3.8 చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి వర్తించే చట్టాలు, నిబంధనలు మరియు పరిపాలనా విధానాల అభివృద్ధి మరియు మార్పులపై ఆసక్తిగల రాష్ట్రాలు, డబ్ల్యు.టి.ఓ మరియు ఇతర తగిన అంతర్జాతీయ సంస్థలకు రాష్ట్రాలు వెంటనే తెలియజేయాలి.

75. కొత్త సాక్ష్యాలు మరియు సాంకేతిక మరియు శాస్త్రీయ పరిణామాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి రాష్ట్రాలు క్రమం తప్పకుండా చట్టాలు, నిబంధనలు మరియు విధానాలను సవరించాలి. వాణిజ్యం ఒక డైనమిక్ చర్య మరియు సమయానుసారమైన మరియు ఖచ్చితమైన సమాచారంపై ఆధారపడుతుంది. అంతర్జాతీయ చేపల వ్యాపారంలో జాప్యం మరియు అనవసరమైన ఖర్చులు మరియు అసమర్థతలను నివారించాలంటే చట్టాలు, నిబంధనలు, పరిపాలనా మరియు నిర్వహణ విధానాలకు సంబంధించిన పరిణామాలు మరియు మార్పుల యొక్క సత్వర, పారదర్శక మరియు విస్తృత నోటిఫికేషన్ ప్రాథమికమైనది.

76. వాణిజ్య వ్యవస్థ యొక్క పనితీరును సులభతరం చేయడానికి మరియు రాష్ట్రాలు మరియు వాణిజ్య సంస్థల సమ్మతిని ప్రోత్సహించడానికి రాష్ట్రాలు వెంటనే తెలియజేయాలి

²³ అదనపు సమాచారం కోసం ఫిష్ ఇన్ఫోనెట్ వర్క్ వెబ్సైట్ www.fishinfonet.com లేదా www.globefish.org ని చూడండి.

మరియు సమాచారాన్ని మార్పిడి చేసుకోవాలి. అనేక WTO ఒప్పందాలు నోటిఫికేషన్ బాధ్యతలను కలిగి ఉంటాయి. ఈ బాధ్యతలు పారదర్శకత మరియు సమ్మతికి సహాయపడతాయి. అటువంటి బాధ్యతలు వర్తించని చోట, చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి సంబంధించిన మార్పులు మరియు పరిణామాల గురించి రాష్ట్రాలు వాణిజ్య భాగస్వాములకు నేరుగా తెలియజేయాలి.

ప్రస్తావనలు

- FAO. 1995. బాధ్యతాయుతమైన మత్స్యకారుల ప్రవర్తనా నియమావళి. FAO, రోమ్. 41p.
- FAO మత్స్య శాఖ. 1998. బాధ్యతాయుతమైన చేపల వినియోగం. బాధ్యతాయుతమైన మత్స్యకారులకు FAO సాంకేతిక మార్గదర్శకాలు. నం 7. రోమ్, FAO. 33p.
- FAO. 2005. మెరైన్ క్యాప్చర్ ఫిషరీస్ నుండి చేపలు మరియు మత్స్య ఉత్పత్తుల ఎకోలేబిలింగ్ కోరకు మార్గదర్శకాలు. రోమ్, FAO. 90p. (త్రిభాషా)
- కురియన్, జె.2005. బాధ్యతాయుతమైన చేపల వ్యాపారం మరియు ఆహార భద్రత. FAO ఫిషరీస్ టెక్నికల్ పేపర్. నం 456. రోమ్, FAO. 102p.

ఈ సాంకేతిక మార్గదర్శకాల యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం బాధ్యతాయుతమైన మత్స్య సంపద యొక్క ప్రవర్తనా నియమావళి యొక్క ఆర్థికల్స్ 11.2 “బాధ్యతాయుతమైన అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం” మరియు 11.3 “చేపల వాణిజ్యానికి సంబంధించిన చట్టాలు మరియు నిబంధనలు” అమలుకు మద్దతుగా సాధారణ సలహాలు ఇవ్వడం. ఈ మార్గదర్శకాలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా బాధ్యతాయుతమైన మత్స్యకారుల ప్రవర్తనా నియమావళిని మరింత విస్తరించడానికి, అర్థం చేసుకోవడానికి మరియు అమలు చేయడానికి సహాయపడతాయి. మార్గదర్శకాలు రెండు కారణాల వల్ల చాలా ముఖ్యమైనవి: i) చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులు అత్యధికంగా వర్షం చేయబడిన వ్యవసాయ మరియు ఆహార వస్తువులలో ఒకటి, ఉత్పత్తిలో మూడింట ఒక వంతు కంటే ఎక్కువ అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలోకి ప్రవేశిస్తాయి. ఈ రంగంలో పాల్గొన్న వారందరూ ఒకే నిబంధనల ప్రకారం పనిచేసేలా చూడటం చాలా ముఖ్యం; మరియు ii) అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తుల వ్యాపారం కూడా చాలా ముఖ్యం. చేపలు మరియు చేపల ఉత్పత్తులలో అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో యాభై శాతం అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల నుండి ఉద్భవించింది. ఈ దేశాలకు ఆదాయ, ఉపాధి మరియు విదేశీ మారక ద్రవ్యం యొక్క ముఖ్యమైన వనరు ఇది.

